123 (14.954). Львів, середа 8. червня 1938. Оплата поштова вiплачена готівкою Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.066.
„ Банку Чеських Леґіон
Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Налети на французьку територію — це інтрига барсельонського уряду.

Радіостанція зі Саляманки стверджує півурядово, що **налети виконали еспанські червоні літаки, щоб викликати міжнародні комплікації.** Цікаве, що в тому самому часі французькі комуністи виступили в парляменті з домаганням помочі для червоної Еспанії.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ БУЛИ ВІДДАЛЕНІ НА 100 КМ. ВІД КОРДОНУ.

Те саме потверджує національний ґенеральний штаб. Він підкреслює, що всі національні літаки оперували в тому часі на рівнобіжнику Барсельони, **понад 100 км від французького кордону.**

ПЕРЕД НОВОЮ ПРОВОКАЦІЄЮ.

В тому самому комунікаті згадується, що в червоній Еспанії перемальовують літаки на національні краски, щоби з них збомбардувати французькі кораблі і тим довести до европейської війни.

ДРУГИЙ НАЛЕТ НЕВІДОМИХ ЛІТАКІВ НА ФРАНЦУСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

В неділю в 11. год. кілька літаків невідомої приналежности перелетіло еспансько-французький кордон; вони долетіли аж до французького села Осеж, коло Бурґ Мадам. Французькі протилетунські батерії розвинули вогонь, тому літаки завернули у напрямі Барсельони.

Вони летіли так високо, що годі було пізнати їхні знаки.

ПРЕМІЄР ДАЛЯДІЄ ОСОБИСТО ВЕДЕ СЛІДСТВО.

Премієр Далядіє виїхав пополудні до Орже, щоби переслухати свідків налету і представників місцевої влади.

Крім того він видав — у порозумінні з командантом 17. корпусу — постанови, що мають забезпечити пограниччя перед новим налетом.

Виявилося, що у першому налеті взяло участь 10 літаків; вони скинули 10 бомб.

Еспанські національні літаки збомбардували британський корабель.

Підчас налету національних ескадр на Аліканте одна бомба впала на британський корабель „Св. Вініфред"; 5 осіб згинуло, кільканадцять ранено.

ВРАЖІННЯ У ЛЬОНДОНІ.

Вістка про ту подію зробила велике враження у Льондоні. Британський уряд мабуть розглядає питання летунських бомбардувань в Еспанії на загальній площині та запропонує утворити в тій справі невтральну слідчу комісію.

30-ОХ УБИТИХ І 118 РАНЕНИХ В АЛІКАНТЕ.

Як подають з Мадриду летунські бомби знищили в Аліканте 21 домів, убили 30 осіб і ранили 118.

ІНШІ РЕЙДИ НАЦІОНАЛЬНИХ ЛІТАКІВ.

Як подає Авас, національні літаки збомбардували в понеділок вечором Валь де Укко й Алькубію; школи ще невідомі.

Налет на місто Сеґорбе спричинив поважні втрати

Чеська поліція та жандармерія розігнала нім. похід ранячи 15 осіб.

У селі Максдорфі, 2 км. від німецького кордону, відбулось передвиборче віче судетської німецької партії, опісля 350 його учасників вирушило походом до сусіднього села. Коли на домагання поліції та жандармерії похід не розійшовся, його заатакували гумовими палицями. 15-ох німців ранено.

Слідство в цій справі ще не покінчилося.

ГЕНЛЯЙН НЕСПОДІВАНО ВИЇХАВ З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Провідник судетсько-німецької партії, Генляйн, виїхав негайно в невідомому напрямі. У Празі припускають, що він виїхав до Берхтесґаден, на нараду з Гітлером Припускають, що в тій нараді бере участь і заступник Генляйна, д-р Франк, що також виїхав з Чехословаччини.

У БЕРХТЕСҐАДЕН НЕ БУЛО ГЕНЛЯЙНА?

З німецьких поінформованих кол заперечують поголоску, немов би Генляйн виїхав до Берхтесґаден.

Вечором Генляйн вернувся до Аш після цілоденного побуту в Німеччині.

ЗАБОРОНИЛИ СВЯТО ЧЕСЬКИХ СОКОЛІВ У ВІДНІ.

На Зелені Свята мало відбутись у Відні свято чеського „Сокола" в Австрії. В останній хвилині влада заборонила це свято

Чесько-словацькі сутички у Братиславі.

ЧЕСЬКА КОНТРМАНІФЕСТАЦІЯ

Минулої ночі дійшло на вулицях Братислави і по каварнях до частих чесько-словацьких сутичок. Словаки перевернули пропаґандний кіоск обєднаних чеських партій; чимало словаків арештовано.

Перед будинком військової команди маніфестанти вигукували: „Нехай живе словацька армія! Хочемо словацьких ґенералів!"

Словацькі демонстрації мали гостре протичеське вістря.

У відповідь на недільну маніфестацію словацьких автономістів, уладила аґрарна партія в понеділок унітаристичну контрманіфестацію, також у Братиславі. Як подає ПАТ, у ній взяли участь здебільша державні урядовці та чехи, перебрані у словацькі народні одяги; замісцеві учасники свята дістали буцім то не лише безплатні залізничі білети, але й дієти.

Дійшло до кількох сутичок зі словацькими автономістами.

Присилайте передплату.

Добровільно чи недобровільно йде „навертання" українських православних селян.

I.

Треба вважати за позитивне явище наших справді історичних часів, що деякі польські часописи, а за ними і громадяни, ставлять собі питання:

— Добровільно чи недобровільно „навертаються" українські селяни Волині, головно — у прикордонній смузі?

Подібне питання поставив премієр, ґен. Складковський, членові делеґації від Волині, старенькому селянинові с. Гриньок, Юстинові Ничці, 9-го травня ц. р., хоч правда, у трохи іншій формі: чи не вживали проти кого насильства?

Деякі польські часописи, очевидно, маючи з місць певні відомости, говорять про добровільність „навертання" православних волинян у сумно-іронічній формі.

Отак п. Грабец („Політика" ч. 11), навязуючи до знаменитої статті кс. Едварда Косібовича в езуїтському часописі „Пшеґльонд Повшехни" (квітень ц. р.), каже про ріжні ґура-націоналістичні часописи:

„Проте вони своє роблять, проте вони замулюють і без цього нездоровий суд опінії, проте затемнюють почуття дійсности народу. То певне, що скочуємося в поглядах до саських і передсаських часів. Чи перебільшення?... Перечитаймо висновки нових „розвязувачів" української проблеми. Казав кланятися пан Заґлоба, який „хамство" легковажив, і князь Ярема, до вбивання на кіл швидкий, і славні реґіментарі зпід Пилявців, які верещали криком жаху. Можнаб сподіватися, що бодай релігійної війни уникнуть: XX. століття то не XVII. Але волинські Гриньки й Дедеркали свідчать, що знайшлися непережиті апостоли, які, правда, до манастирів не вступили, ксьондзами не стали, але й так навертають цілі села. Чудотворність цих раптових навертань нагадує діла Францішка Ксаверого й Анджея Боболі. Правда, тим траплялося навертати маси від одного маху, а нашим, як чути, треба більше махів. І ці чуда діються справді за поміччю різки, але через те, що на Волині оливове дерево не росте, то не оливної..."

Хіба можна було представити волинське навертання православних українців у більш тонкій і штудерній формі і то — всього кількома рисами?

Стиль п. В. Бончковського більш рільбарський і він у ч. 21 „Бюлетину Польсько-Українського" каже про навертання трохи різче, хоч теж не без іронії:

„Навіщо задрипувати найновіші національні й католицькі святощі — св. Анджея Боболю, приписуючи його заступництву і Гриньки, і відкликання воєводи Юзефського супроти факту загально відомого відкритого листа п. Г. (Грабец, див. вище), в якому говориться, що ми навертались з католицизму на православіє, якби воно стало польським, а не чужим, в якому говориться, що католицизм це в суті речі... „фіюме? Навіщо вязати св. Анджея Боболю з прізвищами Ахтехтирєва й Седельнікова?"

Дописувачам брукової щоденної преси з Волині, що з патосом і криком сповіщають польське громадянство про масові добровільні навертання „зрусифікованої" чи „зукраїнізованої" польської „заґродової" шляхти та селян „до віри батьків" і до „рідного народу", ми не дивуємось, бо вони навіть не „скотилися", як каже „Політика", — „до поглядів саських чи передсаських", тому, що ніколи понад їх рі-

вень не підіймалися. Не дивуємось і редакторам світської брукової преси, для яких найвищим ідеалом є сензація і кольпортаж.

Але можна дивуватися насвітленню „навертання" волинян, яке дає місцевий „костельно-релігійний" тижневик „Жиче Католіцке", що не перестає вмовляти у своє громадянство, буцімто на Волині все йде згідно з Христовою наукою, все добровільно й усе чудесним способом. Осьщо, напр., пише „Ж. К." (ч. 17):

„Маємо такий дивний збіг обставин, що важко не сказати: палець Божий є в цьому. Торішній рік, рік канонізації св. Анджея Боболі є роком, у якому в нас, на Волині, почалося масове навертання з православія на католицизм. Чи хто з тих, які віддаються праці навертання, думав про вшанування таким способом канонізації св. Анджея? Напевно ніхто. Ці дві справи відбувалися рівнобіжно, на вигляд незалежно одна від одної. А проте хтось думав, хтось злучив їх. Чи це не думка Божа? Чи не зробили цього благання св. Анджея, для якого справа навернення Сходу була така дорога? Не беремося засовувати незбагненні присуди Божі, але важко опертися думці, що маємо тут до діла з новим чином св. Анджея Боболі. Це може наповняти нас бадьорістю й вірою у Боже благословення й заступництво нашого св. патрона у великій справі навертання Сходу".

Ми, православні українці, спираючись на факти, виробили собі інший погляд на „навертання" волинян. Зрештою, коли навіть християнські церкви для ствердження чудес заряджують спеціяльні процесії із свічками, присягою, нотаріяльними зізнаннями і т. д., то чи не слід би дати можливість православному українському населенню та „наверненим" зпосеред нього свобідно сказати своє слово?

Боятися нема чого. Хто твердить та переконаний, що „навертання" волинян відбувається добровільно, хай не боїться і не перешкоджує „наверненим", і кандидатам на „навернених" свобідно висловитися. Аджеж таким способом можна тільки підтримати їх твердження.

Навпаки, недопускати людей до слова, — це вже само собою насуває підозріння та викликає сумніви щодо волинського чуда.

II.

Через те, що акція „навертання" православних українців Волині каламутить життя, деморалізує населення, відтягає його від спокійної конструктивної праці і цим шкодить не тільки льокальним, але й загально-державним інтересам, українське православне населення Волині через свої делеґації і через пресу домагається дати йому вільну руку й вільний голос.

Цього нетерпляче чекають волиняни як вияву правопорядку і справедливости, як вияву вищої рації, що стоїть понад тими „раціями", якими жонґлюють тут невідповідальні люди.

А ця вища рація, де вона тільки може хоч трошки передістатися на денне світло, виглядає зовсім інакше.

Отак у селі Гриньках, як тільки „неокатолики" довідалися, що ніхто не має права змушувати когонебудь до зміни релігії чи народности, то зараз навернулося (без лапок) до православної віри батьків та до свого рідного українського народу 118 осіб. Інші ще сумніваються і бояться.

Навертаються і в інших селах, але роблять це тільки дуже відважні люди, що вміють усім рискувати, хоча властиво ніякого тут риску нема. Та хто їм скаже про це, коли ні пресі, ні живим людям доступу до них нема? Навпаки, знову якісь невідповідальні люди переконують їх, що вернутися дуже небезпечно.

Увійдіть у положення таких селян, що прагнуть довідатись, чи справді тепер уже „такий закон", щоб усі православні українські селяни „перейшли", як хочуть мати землю? Правду, лише цю правду хоче знати селянин. Невже ті, від кого це залежить, не можуть сказати її? О, якби в село явився хтось компетентний і сказав:

— Ніхто не має права вас змушувати до зміни віри й національности. Нікому не вільно ні залякувати вас, ні погрожувати вам. За те, що ви не зміните віри й національности, ніхто вам землі не відбере й ніяких прав вас не позбавить. Вольному воля.

Чому не можна булоб сказати ці слова правди волинянам православної релігії і української національности? Невже це пошкодилоб державним інтересам? Не заспокоїлоб населення і не спрямувалоб його сили й енергії на конструктивну працю?

В колись сельробівському селі Радомишлі, на Луччині, кільканадцять осіб перейшло з православія на католицизм. Їх називають „загродовими шляхтичами". Записалося значно більше, але відступити від православія не хочуть, хоча „Жиче Католіцке" потішає себе, що „навернеться" значно більше.

На поставлене їм питання: Чому вони записалися? — відповідають: „Нам, мовляв, казали, що хто запишеться, то той не ворог Польщі і при комасації ліпшої землі дістане і взагалі буде йому ліпше". Тепер уже дехто хоче вернутися, пишуть подання, щоб їх викреслили. І що-ж? (Гадаю, п. цензор не спротивиться). Чують від отаких собі маленьких, невідповідальних людей про якісь карні відділи і т. д. На чию користь працюють ці темні люди? На нашу думку, не на користь Польщі.

В кожному разі згаданим селянам с. Радомишля треба дати змогу поробити ті кроки, які підсказують їм їх совість і розум.

Може хто скаже: „А хіба ці волиняки не розуміють, що роблять?" На це відповімо теж питанням: „Хто хоч одну мить у житті не був у такому стані депресії, що справді таки не керував своїми вчинками?" А коли хто хоче ближче познайомитися з психічним станом „навертаних" волиняків, хай візьме під увагу такий факт. Один з головних „навернених" у Радомишлі, Климентій (тепер Клеменс) Остророг, перед самим переходом на католицизм звернувся до ксьондза з заявою, що він хоче востаннє піти висповідатися до свого православного батюшки. Вдумаймось у цей факт. Вдумаймось, що творилося в душі таких „навернених" (самі вони напевно не можуть собі пояснити)?

А такий факт. Дуже багато неокатоликів із Гриньок прийшло у великодню ніч помолитися до церкви в Ланівцях, до якої приписані, і в той час, коли всі великодні пісні наклинують людей радіти, вони весь час гірко плакали.

Отут стає перед моїми очима інша картина, яку перед десятками років я бачив власними очима на Холмщині: поляки, записані насильно православними, так звані „упорствуючі", так само приходили потайки до костела і плакали.

Отже добровільно, чи недобровільно?

І чи не булоб корисним для всіх: дати нарешті на Волині місце добрій людській волі й совісті?

В. Островський.

Нема доброго снідания без кави з цикорією

ЛУНА

— яку виробляє єдина — українська коопер. фабрика

Суспільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Хроніка Совітської України.

РАДІСТЬ, РАДІСТЬ І ЗНОВУ РАДІСТЬ!

Справді, чи не занадто вже радости навіть і для „щасливої квітучої України"?!

Майже кожна виборча округа на совітській Україні висуває „вожда" як кандидата на депутата до Верховної Ради УССР, ну і зрозуміло, радість без кінця!... Багатотисячні мітинґи, прапори, гасла, портрети, промови, крики „ура", музика і спів „інтернаціоналу", і надіслання привітань і запевнень у своїй любови!

„Вожд" ласкаво погодився виставити свою кандидатуру у сталінській виборчій окрузі м. Києва... І знову радість без кінця! Радіють виборці сталінської округи, радіють усі кияни, радіє усе населення України. І знову багатотисячні мітінґи, прапори (дивись декілька рядків вище)!

Сталінська округа м. Києва зареєструвала „вождя", як кандидата на депутата!... І знову радість згідно з зазначеною щойно програмою!

На стотисячному мітінґу (а чому не все населення Києва?) киян гордо промовляє „перший українець" — „Нікіта Сергеєвіч Хрущов", патріотичною, тобто не тільки російською, але навіть московською мовою кричить він, що нема для українського народу імени більше дорогого та священного, ніж імя „вожда", що Україна є невідємна складова частина СССР, форпостна його республіка, що вороги пролізли були і до лав комуністичної партії, і до червоної армії, і до фабрик, до установ, та що усіх цих ворогів розгромлено!..."

Гордо, нічого й казати. Але чомуж раптом такий дисонанс? Чому промовець раптом робить „попередження" і кому?

„Усім цим петлюрівським бандитам, якщо вони залишилися ще, а вони безумовно залишились недобитими (ось тобі і усіх ворогів розгромлено!)". А далі зовсім уже невпевнений заклик: „Ми повинні все зробити, щоб знищити усіх цих ворогів, під якою маскою вони не приховувалисяб!" Проте промова закінчується бадьоро: „Вперед у братерстві з великим російським народом, який допоміг українському народові розгромити петлюрівщину!"...

Так якже, пане Хрущов, чи розгромлено вже петлюрівщину, чи ні?!...

І ніби жива ілюстрація до слів Хрущова про замаскованих петлюрівців нова сензаційна подія на совітській Україні: 28-го травня усувають з посад, не з таких собі маленьких, але з посад як-ні-як, а заступників голови ради народніх комісарів: пядесятьчотиролітнього Карила Сухомлина і трицятилітнього Якова Тягнибіду; перший з них — член політбюра, депутат до Верховної Ради СССР, що десять років перебуває на посадах наркомів, а другого „висунули" на таку високу посаду щойно в листопаді минулого року... І старше покоління, і молоде покоління комуністів, але українці з походження, ненадійні!

Ой, пане Хрущов, чи дасьте собі раду з цією „проклятою Україною"?! Здається, для кого як для кого, але для вас щось не багато підстав радіти там?!

МОСКВА ЦІКАВИТЬСЯ ІСТОРІЄЮ УКРАЇНИ

Без жартів. Ось, наприклад, кореспонденція якогось Вол. Правдіна. Він обурюється, що у школах на Камянеччині занадто мало звертають увагу на українські народні думи, які „у своєрідній художній формі освітлюють історичне минуле українського народу, героїчні сторінки його боротьби проти татарської навали, проти турків, проти польської шляхти" (а може ще проти когонебудь?!).

Він протестує, що у програмі навчання літератури зазначено тільки дві думи „Про трьох братів" та „Про козака Голоту", а немає жадної думи проти польської шляхти, немає думи про Хмельницького та Барабаша", „Про корсунську баталію", „Про смерть Богдана Хмельницького". Це велика прогалина, на думку кореспондента, бо ці думи „дають учителеві багато можливости для виховання в наших учнях почуття радянського патріотизму". (Осьо значить в чому річ! Думи про Богдана Хмельницького виховують почуття радянського патріотизму, а це дуже потрібно у прикордонних місцевостях!).

„Само собою зрозуміло — додає кореспондент, — що як так стоїть справа з вивченням українських народніх дум, у школі неможливо прищіплювати учням повагу й інтерес до героїчного минулого українського народу".

А чи не виховає героїчне минуле українського народу у учнів якогось іншого патріотизму, ніж радянський?!

Та це тільки кореспонденція.

А ось обговорення 27-го травня на відкритих партійних зборах спілки радянських письменників нової історичної песи О. Корнійчука „Богдан Хмельницький". Підкреслено велике політичне значіння цього твору, в якому правдиво відтворено образ прогресивного діяча XVII-го століття Богдана Хмельницького. „Драматург зумів зобразити героїчну боротьбу українського народу, переконливо і яскраво показати мерзенну зрадницьку діяльність ворогів народу. Песа збуджує патріотичні почуття, закликає до боротьби з запеклими ворогами народу".

Наприкінці автор розповів про свою роботу, про багатющий історичний матеріял, який буде використаний у майбутніх

сах трильогії про „боротьбу українського народу проти гнобителів". Він закликав усіх українських письменників дати такі твори, в яких мистецькі картини яскраво відображували-б „боротьбу великого українського народу проти всіляких ворогів".

Ось і зрозумій тут, чи це „революція" чи „контрреволюція"...

Ну, а крім зазначеного величезна стаття професора М. Петровського „Розгром польської шляхти у травні 1648. року". Дозволимо собі навести два уступи з неї: „У війні з поляками Хмельницький показав високі здібности полководця, дипльомата, організатора, адміністратора. „Визволю з польської неволі народ руський — сказав Хмельницький і цій основній ідеї залишився вірним до самої смерти. Він не тільки очолив боротьбу українського народу проти гнету польської шляхти, але очолив і прилучення України до Росії, до братерського російського народу. У цьому його велика історична заслуга перед українським і російським народом", і далі: „Підчас визвольної війни, в якій українцям допомагали їхні брати росіяни, український нарід словом і ділом висловлював своє бажання приєднатися до Росії. І в 1654-ому році 18-го січня на раді у Переяславі остаточно вирішено це питання. Україна була прилучена до Росії".

Висновок автора трохи неясний і знову може навіть тропи „контрреволюційний"; він хоче показати, що щастя України почалось від прилучення до старшої сестри, Росії, тоді, коли усім відомо, що справжнє щастя України почалось за часів Сталіна. Щось тут неясно, пане професоре.

Але не маємо сумніву, що у недалекому майбутньому змінять, чи краще сказати, поновлять напис на памятнику Богдана Хмельницького в Києві. Як відомо памятник цей мав раніше такі написи: „Волимъ подъ царя восточнаго, православного", і „Богдану Хмельницкому единая недѣлимая Россія", і „1654—1888". Року 1924. ці написи частинно вже знищені, замінили таким „Богдан Хмельницький" і „1888".

Внести деякі зміни, може замінити якось слова „царя" та „православного" на щось модерніше, а далі саме напрошується „Богдану Хмельницкому нерозрывный СССР", і виховуватиме цей памятник „радянський патріотизм".

Чи слід згадувати, що і цей памятник запроектували з метою виховувати російський патріотизм за часів, коли газета „Кіевлянинъ" вигукувала на своїх шпальтах, що Київщина — край російський, російський, російський!... І що з цього всього вийшло?!

Краще про це не згадувати.

Л.

Гроші до дому!



приносить льос І. кляси з незмінно щасливої колектури

„НАДІЯ"

Львів, Леґіонів 11.

Тягнення починається 22. ц. м.

Китайський уряд замкнув свою амбасаду в Токіо.

Китайську амбасаду в Токіо замкнено. Японський уряд не знає причини того кроку; в Токіо припускають, що китайський уряд хоче цим способом заповісти зірвання дипльоматичних взаємин з Японією і небавом проголосить формальну заяву у тій справі.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БОМБАРДУВАННЯ КАНТОНУ.

Французький уряд переслав через свого шарже д'афер у Токіо протест проти бомбардування Кантону; дальші японські налети — мовляв — моглиб викликати у Франції протияпонські настрої і наразити відносини між обома державами.

Японський віцеміністр закорд. справ відповів, що ті налети не нарушують права народів, бо Кантон — це укріплене місто й оперативна база.

На перехресті звільни хід воза!

Анґльо-американський морський договір

ОБМЕЖУЄ ТОНАЖ ПАНЦИРНИКІВ ТА КАЛІБЕР АРТИЛЕРІЇ.

Представники Англії та Америки заключили в неділю у Льондоні договір, що устійнює максимальну поемність панцирників на 45.000 тон, кабілер артилерії панцирників — на 16 цалів.

Франція не буде будувати більших кораблів як по 35.000 тон, доки інші европейські держави (за виняткам Анґлії) не перейдуть тої границі.

—o—

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 9.

ВАСИЛЬ ТКАЧУК.

Віднайдений батько.

(Докінчення.)

III.

Найдорожчий Татку!

Як місяць блідолиций блудить по чужих світах, полях, лугах, так само я блукаю і питаю: О, де ти, батьку мій, де? Чому не прийдеш і не приголубиш, в тузі важкій не розрадиш? Чому?

Блуджу поміж люди. Там якийсь батько веде дитину за ручку, там гладить, пестить, цілує — а я сирота стою сама-одніська, як деревинка серед поля. Один штовхне, другий назве, нікому жаргу занести, нікому болю розказати.

Серце кровю плаче, сльози випікають очі; Ти — батько, я — Твоя дочка, — а ми не знаємо! Хоч сонце скоботе, але порхнути до Тебе не можу, не можу.

Татусю забери мене до себе — загаси той вогонь туги-туги до Тебе.

Цілую руці — Маруся Г.

Я прочитав Марусі цей лист. Вона мовчала. А мати її, що сиділа в темній, на давню моду шитій сукні, погладила мене і сказала, що лист добрий і завтра вишлють.

— Якби тато мене забрав, то я й тебе забе... — мовила Маруся.

— Я згодивсяб бути навіть форналем у нього, щоб мати змогу бачитись з тобою.

Неділі прийшов батько-муляр. Люто кинув чоботи на ліжко

— Зібрання, віча, радять-радять, а праці нема!

Ми всі в хаті мовчали, що-ж говорити?

...А, як ішов я спати, тоді саме й місяць вже багровий і напухлий дрімав у чорних, тугих хмарах

IV.

В Марусі я не був цілий тиждень.

А в неділю вибрався скоріше, як бувало.

У селі залишив сонце, що птахою сиділо на журавлі біля криниці — а в містечку застав його на дорозі, воно сиділо в порохах.

Візники та пачкарі сиділи в холоді старих камяниць, оттак на сходах і хрускали зернята. А каштани мліли на сонці — листя корчилося

...Як я прийшов до Марусі, застав там чужу жінку. По кабаті було пізнати, що вона з дальших сторін.

Маруся радісно потягнула мене до сіней:

— Васильку, твій лист поміг. Батько післав цю жінку, щоб мене забрала до Ланів Долішніх. І грошей прислав — бере мене до себе.

В голові шуміло, як на лотоках.

Я не тішився тим, що мій „лист поміг". Маруся, здавалось, кудись угору та вгору відходить від мене — я ставав маленький, малесенький і незамітний.

...Я сказав їй, що хочу їхати з нею. Вона згодилась.

На прощання говорила її мати до чужої жінки:

— Скажіть свому панові, що я виховала добре йому доньку і тепер можу вже вмерти. Просіть, щоб пан дав їй краще життя, як вона мала в мене... Тай щаслива вам дорога!

V.

На стації в Ланах Довгих ждав нас візник. Ми посідали на повіз, батіг цівкнув, ляснув у повітрі й карі коні копитами кресали вогню. Над головами, на небі горіла ватра.

Іздалеку ми побачили двір. У крислатих липах мовчки стояла стара будівля. Кругом двора багато малих і покірних мужицьких хатин — а далі лани-лани.

— Марусе — хотілось мені жартувати — а може цей твій тато є і моїм татом?

І ми обоє сміялися.

Коли ми приїхали до двора була ніч і ми зараз пішли спати.

Уранці дідич дав нам повіз, щоб ми оглянули Лани Довгі.

Мені було любо. Я навіть призабував за родинний дім, що залишився десь далеко.

Дума тих піль і золота курява сонця, що котилася за нами, зробили з мене малу дитину. Я готов був заплакати і такcамо засміятися.

— Правда Марусе, що ти щаслива тепер?

Я тиснувся до її руки за пестощами.

Колеса торкотіли, в очах мигали зелені, жовті і чорні латки піль — а відповіді не було. Візник віжджав на пільну доріжку.

— Слухайте, а це мій лан? — цікаво розпитувала Маруся.

— Та нашого пана, прошу панночки.

На обличчі її дрібненько танцювала радість. Очима літала по довгому розлогому лані.

Як візник завернув коні в село, тоді Маруся до мене заговорила:

— Василю, треба тобі вже вертатися до дому.

Свідок повновартної життєздатности української нації.

ПРОМОВА ГОЛОВИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" ПРОФ. ІВАНА ГАЛУЩИНСЬКОГО НА ВІДКРИТТІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИСТАВИ.

Іменем Головної Управи „Рідної Школи", Головного й Ділового Комітету витаю Вас, Високодостойні Гості, Пані і Панове!

Перша Українська Педагогічна Вистава є манифестацією тих самих сил і змагань, що років тому два з половиною виявилися були в **Першому Українському Педагогічному Конгресі.** Таким чином вона є не тільки формальним але й органічним, пляново переведеним, завершенням праць того Конгресу.

„Педагогіка — це наука виховання... А виховання — це плянове, всестороннє, гармонійне розвивання й образування духових і тілесних сил дитини за допомогою відповідних засобів, стосованих старшим поколінням, щоб людина у свому пізнішому житті могла вільно й самостійно сповняти свої обовязки супроти Бога, Батьківщини, ближнього і себе..."

З такого пояснення педагогіки і дальших висновків, які находимо у виданому недавно цінному творі відомого нашого педагога **о. Ю. Дзеровича** п. з. „Педагогіка" (Львів — 1937) виходить, що виховання, це щось більше як ремесло, щось більше, як уміліїсть (Фертігкайт), або знання-свідомість (Віссен). Це вроджений талант своєрідної творчости з познакою мистецтва, що лежить в основі нашого космосу. І тому кожний носить у собі більшу або меншу кількість цього таланту. Але, коли за познаку мистецької творчости беремо вияв повноти життя, яким мистцеві вдається оживити-одуховити мертву матерію, — то у вихованні завжди витворюється-формується **нове життя, правдиве життя,** зі всіми його впливами та наслідками, навіть коли це робить невдачник, нездара, неук чи тупоголовець... Через те справа виховання у своїх наслідках для долі така331 respectful ваговита, для майбутньости така рішальна, тому вона є тереном суспільних змагань, монополем тотальних потуг, гаслом нових ідеольоґій, забороломи визвольних рухів, передумовою перемоги — ну — а може й льогічним виясненням всякої злобо денности.

Та все-ж, як воно й не булоб, виховання — **це творчість духа,** що з любови до життя нове життя творить. І те покоління, що нині діє, воно як символ теперішньости передаючи та пересочуючи здобутки та духові надбання минулих поколінь в нові молоді покоління, — минуле в майбутнім вяже. Через звязок крови — звязок духа. В історії людства нерозривний масив культурно-творчого елементу

Якого?

Вже від яких років 30 і світові події і наші власні переживання виносить нас — нераз і проти нашої волі — на ті вершини загальнолюдського життя, де не можна животіти, не можна безчинно й байдужно приглядатися подіям, лише треба насторожливо, постійно змагати вперед, організувати збірне життя, заєдно творити нові цінности і не датися зіпхнути — а головно, — на вершини, де приймають і де це все можна діяти **лише в характері,** в самовідчутті і під відповідальністю самостійно-творчої і виразно самоозначеної національної збірноти — тобто Нації.

Ми вже осягнули ці вершини. Вже знову стоїмо на них і нашу тут приявність вже запримітили і поставили питання: „яким правом?!", „де карта вступу?..."

На це ми відповідаємо.

...правом життя, правом нашої повної життєздатности, а нашою леґітимацією є, от хочби оця вистава, що є новим документом нашої життєздатности, документом, що його нині передаємо історії!...

Та це не єдине насвітлення цієї події.

Бо з котрого боку ми не підходилиб, чи з окремих ділянок духової чи матеріяльної культури, чи їх організаційних форм, в кожному випадку відчуємо в собі і в тих, що кість від кости і кров від крови нашої, цю свідому, ясну, благородну, цю всеприявну гідність і самопевність повновартної нації, чого ще тому рік або два так виразно, так дотиково, так фізіольоґічно, з таким радісним болем може ще й не відчували.

Ми вже нераз були свідками ріжних виявів нашої життєздатности, але назагал всі вони мали познаку відокремленого гуртка. Тут, чи не вперше, маємо до діла з манифестацією, що унаглядноює спробу синтези явищ культурно-творчої праці, високо зріжничкованої-розчленованої національної збірноти, свідомої свого історичного призначення, свого історичного посланництва. Ця вистава є наглядним виявом, як стихійно ростемо, як гармонійно звязуються, як доцільно зазублюються чинности відокремлених знарядів-установ, як спонтанічно народжується свідомість, як вибивається назверх і самим життям освячується авторитет-повага надрядних провідних чинностей.

В цьому радісному моменті почуваюся до обовязку зложити іменем Головної Управи Р. Ш. подяку Управі Національного Музею, що за скромну винагороду дала змогу гідно зарепрезентуватися Першій Українській Педагогічній Виставі. Особливо дякую директорові музею д-рові Ілярiонові Свєнціцькому за зичливість, вирозумілість і вибачливість, оцінюючи його спокій, з яким зносив гамірливу, занадто гомінку метушню, що цілих два тижні ворушила олімпійську тишину цього храму мистецтва. П. проф. Сидорович, д-рові Пеленському, д-рові Метельському, п-ві Вахняниновi, інж. Пастернакові за їх труди в уладженні вистави, п-ні проф. Гургулівні, мистцям п. Ласовському і д-рові Іванцеві за поміч у мистецькому оформленні, проф. Куриласові за вказівки і пораду, студентам політехніки, ученицям і учням середніх і фахових шкіл за те, що приходили помагати, а управам шкіл за те, що давали на це свій дозвіл. Передусім о. Хавлюкові, ректорові Малої Семинарії і її питомцям, а також і Дирекції Василіянських шкіл. П. ред. Ющишинові за пропаґанду в пресі. Товариствам „Учительська Громада" і „Взаїмна Поміч Українського Вчительства", що доручили своїм членам співпрацювати в підготові та уладженні вистави. Українським установам, почавши від „Просвіти" і скінчивши на „Українській Захоронці", що взяли чинну участь в орґанізації Першої Української Педагогічної Вистави. А вкінці дякую всім тим місцевим і замісцевим особам і установам, — їм-же ність числа, — що чимнебудь причинилися до реалізації та звеличання цього нашого діла. Тут мушу зазначити, що всі виставлені тут експонати виконані або змонтовані руками учнів або вчителів.

При дуже скупих грошевих і матеріяльних засобах, а власне лише завдяки невичерпаній енерґії, невтомній витривалости й неоціненній та безкорисній праці наших громадян, захоплених відчуттям ваги та значіння цього небуденного діла, та вірою в його далекосяглість, удалося зматеріялізувати, двигнути та зосередкувати невидні рідні духові енерґії та творчі сили в оце райдужне огнище, що вогнями завороженого в ньому духа промінюватиме вже від нині, як незатертий слід нашого небездільного істнування.

Хоч виставу розташовано в чотирьох будинках, проте можна було розставити ледви яку третю частину надісланого матеріялу, не використовуючи — через брак місця — так само вартісної решти. Тектонічні елементи будинку, ріжноманітність вигляду стін і предметів, їх річевий зміст та ґрупова приналежність, з додатком особисто перечуленої престіжовости — все те важко було зі собою доцільно погодити. З ріжних можливих комбінацій вистави свідомо вибрано цей, а не інший, плян, і власне такий, що охоплюючи та сполучаючи в рямах згармонізованої цілости тисячі розкинених частинок, всеж виказував би органічне розчленування тієї цілости, намічував би функціональну співзалежність окремих ґруп, та бодай фрагментарично зазначував ступневість (ґрадацію) методичних вимог та осягів. Але ми свідомі того, що, як кожне довершене людське діло, і ця вистава має свої недостачі.

Як я вже зазначив, ця Перша Українська Педагогічна Вистава генетично вяжеться з Першим Українським Педагогічним Конгресом і є його органічним завершенням. Її відкриття мало відбутися у передодень Просвітянського Ювилейного Зїзду, що так величаво заповідався. Показом виховно-освітнього дорібку, працею культурно-творчих українських установ мала вона звеличувати ювилейне 70-ліття „Матері-Просвіти", якої виховно-освітня праця і в цьому дорібку „магна парс фуіт атkве ест!" Матеріяльна річевість вистави мала ілюструвати праці Ювилейного Просвітянського Конгресу і як незатертий вислів гармонійно злучених культурно-творчих змагань українського орґанізованого громадянства задокументувати історичну монументальність „Культурних Діл — Просвіти".

Та обмеження, а частинно й відкликання ювилейних торжеств у Львові, спричинені трагічними умовини нашої хвилевої дійсности вплинули лише на зовнішню форму виявів наших діл і почувань, але вони не могли перешкодити нашій добрій волі. І тому — в намірі причинитися до звеличання просвітянського ювилейного року відкриваю іменем Головної Управи Р. Ш. **Першу Українську Педагогічну Виставу,** як нетлінний історично-культурний монумент-памятник, що свідчитиме про **повновартну життєздатність української нації!**

ОСЯГИ ЕСПАНСЬКИХ НАЦ. ВІЙСЬК У ТРАВНІ.

Урядово повідомляють, що у травні національні війська здобули простір 4.500 квадр. кільометрів зі 70-ма місцевостями.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 7. червня (26. травня) 1888.

ПОДАТОК ВІД ГОРІВКИ.

У передовій статті „Діло" обговорює справу горівчаного податку, який віденський парлямент остаточно ухвалив. До того часу Галичина платила річного горівчаного податку 2,674.579 зр., а Буковина 333.597 зр., разом 3,008.176 зр. Згідно з новою ухвалою оба ці краї мали платити 12 міліонів зр. річно. За те, що польські посли згодилися на цей податок, держава зобовязалася заплатити галицьким власникам пропінації 23 міліони зр. з відсотками продовж 23-ох літ. Ясно, що цілий той тягар упав на консументів горівки.

НОВА ЧИТАЛЬНЯ.

У Струтині Вижнім, долинського повіту, відкрили 27. травня нову читальню „Просвіти". По торжественній вечірні відбулися загальні збори. Вписалося 41 членів. Зібрані ухвалили передплатити часописи „Батьківщину", „Руську Раду" і по змозі „Буковину", а „Діло" о. парох обіцяв давати від себе. Крім того збори вирішили вписати читальню в члени Т-ва „Просвіта" та „Общества ім. Качковського".

ВІЧНО АКТУАЛЬНА СПРАВА.

У фейлєтоні п. н. „Пасиви, всюди пасиви" автор, що підписався „Не-Устіянович" пише:

„Інших новин нема багато. „Пост", орган кн. Бісмарка, написала, правда, минулого тижня про конечність оснувати Київське королівство, але ту статтю в „Ділі" з великою пасією сконфіскувала львівська прокуратура. А шкода, бо міністр війни нового королівства мав готовий, чудесний плян на виселення жидів до Палестини. Проста річ. В новому королівстві булиб всі жиди обовязані до військової служби. З 2-ох міліонів цих пасіонованих вояків мали створити 200 полків. Одного дня мав вийти наказ зробити „ібунгсмарш" до Палестини, там генераліссімус командує велике: „гальт, рут!" — і справа скінчена.

— А далі?

— Знаєш, ми не зможемо писати листи... взагалі ми... ти не смутися. Ти гарний і цікавий хлопець, ти собі раду даш. Крути голови дівчатам, але шукай багатої.

Я стрепенувся. Мої очі вкрилися мрякою, якби тратили все найдорожче. Я вже бачив перед собою золоту даль, як осінь завита в жовтій хустині йшла і наче простягала до мене руки.

Коли ми вернулися на обід, дідич сказав до Марусі:

— А ти гарно вмієш писати. Твій лист справді мене зворушив.

Їй стало ніяково і вона спаленіла:

— Це не я!

— Як не ти?

— Це Василь. Я попросила його помогти мені.

Дідич засміявся:

— О, то його треба дати до саду, нехай копає грядки.

Я втішився невимовно. По обіді дідич приніс кілька аркушів гарного білого паперу, нове перо і каламар, кажучи:

— Як утомишся роботою в саді... сідай і пиши. А як напишеш що мудрого, то пішлемо це до ще мудріших від нас до міста, нехай прочитають і скажуть, що це варта.

Наді мною — небо, перед мною Марусині очі, а по ночах зірки сходять на мою голову і скачуть по папері. Коли скінчиться довгий сонячний день я біжу до своєї маленької кімнатки в кінці саду і — пишу. Рука тремтить від радощів і тоді бачу перед собою мої листки, як летять уперед у сторону міста, наче голуби.

Коли і я полечу за ними?

Сторінка без політики.

Родина присмирників.

У Бельгії померла стара жінка Леоніда Пезон, з якою вигасла родина, що рівно сто років славилася як власники цирку та присмирники звірів. Перший Пезон з цієї лінії — наполеонівський вояк дістав землю на французькій Рівієрі. Він мав пять синів і мусів тяжко заробляти на хліб. У 1835 р. на його отари нападали вовки. Одного разу його синок Жан Пезон зловив вовка у пастку, не вбив його, а привязав ланцюгом. Виявилося, що вовк швидко освоївся, наче пес. Хлопчина, що зжився з вовком дістав дозвіл від батька мандрувати із села в село і показувати його за гроші. Це принесло йому трохи гроша. Та одної ночі хтось строїв йому улюбленого вовка і він з жалю приєднався до якогось гурта мандрівних пройдисвітів, що показували штуки з медведями. Виявилося, що Жан Пезон уміє незвичайно зручно поводитися зі звірятами. Слава про його талант пішла з села в село і за його намовою три інші брати пристали до його мандрівної трупи.

ІСТОРІЯ ОДНОГО ЦИРКУ.

Чотири брати Пезони почали присмирювати звірів і заснували власний звіринець. Батіст Пезон купив собі в 1850 р. льва з Мароко заплативши за нього 100 люїдорів. Лев названий „Брутусом“ виступав із своїм паном у Парижі і там обидва здобули небувалий успіх. Як власник цирку Батіст Пезон став славний у цілій Франції. Його дітям від 1897 р. не вдалося вести далі цирку, зате діти його брата Теодора продовжили славу прізвища Пезонів. Один із них Едмонд Пезон славився як присмирник львів. В історії паризького цирку записана сцена з 1888 р., коли Едмонд виступив із величезним левом Роляндом. Роляндо був від самого ранку лютий, ревів і кидався, імовірно з перевтоми. Його пан не зважав на його настрій, а примусив його взяти участь у вечірній виставі. Коли треба було показати штудерні штучки, Роляндо почав бунтуватися. Деякі глядачі кричали „досить! досить!“ лякаючися за життя присмирника. Лев іще раз послухав, а потім могутньою лабою ударив свого пана. Едмонд боронився гаком і батогом. Коли він покликав на поміч служника — вже було за пізно, бо лев вибив Едмондові з рук залізну штабу. В останній хвилині Едмонд зловився за долішню частину львиної пащі так, щоб він не міг нею свобідно рухати. Один із глядачів скочив до клітки і відчинив двері, що вели до окремих малих кліток інших левів. У великій клітці кілька левів дивилося спокійно на боротьбу Роляндо з їх паном. Коли інші леви повтікали із клітки, Роляндо пішов за їх прикладом. Вислід був такий, що лев здох кілька днів пізніше, а Е. Пезон лежав якийсь час тяжко ранений.

КІНЕЦЬ ВЕЛИКОГО ПІДПРИЄМСТВА.

Цирк Е. Пезона зазнав дві великі невдачі. У 1893 р. коли в ньому було 40 диких звірів, він згорів у Рояни разом з усіма звірятами. Сім років пізніше у Шато-Тієрі над Марною несподівана повінь забрала із собою більшість звірів і добра. Едмонд Пезон, що розбагатів і виховав ціле покоління присмирників та цирковців помер самотно в нужді у 1916 р. Після нього вже ніодин Пезон не зумів відбудувати його великого підприємства.

—o—

Жахлива пригода нурця.

Один шотляндський нурець, 56-літній Джемс Мерис з Мідлекс пережив недавно жахливі хвилі.

Він працював у глибині 50 метрів під плесом озера Лоч Тріґ. Джемс Мерис очищував там вихід із підземного каналу, що провадив води з озера до недалекої електрівні. Якось раптом він зачепив за гостру залізну штабу, що роздерла йому герметичний одяг нурця (такий, що не перепускає води).

Його стала заливати вода. Джемс Мерис негайно дав знак догори, щоб його рятували. Його витягнули, та він уже був зомлів.

Рятують.

Його негайно роздягнули, вбрали в новий одяг і знову спустили на дно. Опісля стали його поволі витягати догори. Це зробили тому, що перехід із величезного тиснення вглибині до звичайних умовин нагорі міг вбити нурця.

З приводу води, що вдерлася під одяг нурця, згущений воздух втиснувся до грудей, і в крові Мериса потворилися воздушні міхурці. Це спричинило жахливі болі нурцеві.

Негайно пристосували тут спеціяльні ліки. Вони на хвилину помогли, одначе згодом відізвалися знову болі.

Кабіна.

Нещасного нурця знову спустили в воду а ще повільніше витягали його звідтіль.

Опісля відставили його як мога швидко до лічниці в Льондоні. Там замкнули його в герметичній (щільній) кабіні (наче скриня). Згодом ступнево розріджували у ній повітря, щоб таким чином звільнити кров Мериса від повітряних міхурців.

Згодом Мерис став на дорозі до повного видужання. Одначе лікарі впевняли, що коли його не рятувалиб були в такий складний спосіб, то не можна булоб і мріяти про вдержання його при життї.

НОВА ЧОКОЛЯДА.

У Бразилії винайшов один фабрикант чоколяди новий рід цієї лакоминки.

Ця нова чоколяда у смаку така сама, як кожна інша чоколяда, тільки має ту прикмету, що дуже поволи розпускається. Треба довгих годин, щоб кусник чоколяди розпустився в устах. З чого складається нова чоколяда, покищо винахідник не хоче зрадити. В кожнім разі — каже він — у новій чоколяді нема ніяких складників, які булиб шкідливі для людського здоровля.

КАВОВИЙ ХЛІБ.

Коли в останніх роках ціни кави сильно впали, на доручення бразилійської влади викидували кожного року кілька міліонів кільограмів кави до моря.

Тепер повідомляють, що винайдено т. зв. „кавовий хліб“, так, що є надія, що на будуче ввесь надмірний запас кави зможуть у Бразилії корисно використати. У звязку з новим винаходом повстане у Бразилії нове підприємство, яке перероблятиме з кави і муки новий екстрат до печення. Кажуть, що цей новий „кавовий хліб“ дуже смачний і відсвіжує так людину як і напиток із кави.

—o—

НАЙМЕНША КНИЖКА НА СВІТІ.

Не тільки найбільші предмети викликують сьогодні у світі сензацію, але також і найменші. Тому теж і Букарешт має право до деякої міри чванитися, що має найменшу на світі книжку.

Яка велика ця найменша книжка? Приблизно така сама, може трішечки більша як зернятко фасолі. Хто хоче прочитати зміст цієї книжки, мусить уживати до цього побільшуючого скла. Крім цього є в тій книжечці репродукція портрету короля Карла, кисти визначного румунського маляра Дірра Дуре. Цю дивовижну книжечку, якої оправа має всього 14 мм. кв площини, вислали були на паризьку виставу, як дивогляд друкарської техніки.

—o—

РАДІОВА СТАЦІЯ ІМЕНИ НАПОЛЕОНА.

На острові св. Олени мають відкрити небавом радіову стацію імени Наполеона. Проєкт будови тієї стації вийшов з англійських кол. Цю стацію збудують, щоб ушанувати память Наполеона, який помер на тім острові 5. травня 1821 року.

Пять жінок меститься на одному чоловіці.

В американському стейті Кольорадо в місті Денвер відбувся цими днями сензаційний процес проти цілої банди, яка ошукувала людей хитрими штучками, як багато женитися і розводитися.

Перед самим великоднем цього року один із найвизначніших адвокатів Денверу дістав таку телефонічну інформацію: „Містер Антер! Тут говорить Єлена Лід: прийдіть негайно до брата мого чоловіка, з яким я розведена. Ми хочемо порозумітися при помочі адвоката“. Коли адвокат прийшов до мешкання Ліда, йому відчинила сестра Лідової жінки. У кімнаті лежав звязаний Лід а довкола нього було пять жінок, що його тримали за руки та ноги. Хто був цей Лід? У 1916 р. він був гарним молодцем і скромним книговодом. Здобувши доступ до аристократичного клюбу, він познайомився з донькою багатої рідні Помер — Емілією і всупереч цілій родині оженився з нею, дістав 100.000 дол. приданого. Після року Емілія розвелася з Лідом через його страшне скупство.

Усьому винен — брат.

Підчас розводового процесу Лід заявив, що він протратив ціле своє майно у невдатних спекуляціях через свого рідного брата — макса. З цим братом, горбатим, він жив буцім-то у ворожнечі. Два роки пізніше Лід оженився вдруге, знову з великим приданим і після кількох років розвівся. У суді він повторив те саме, що за першим разом: радо заплатив би жінці аліменти, але ціле своє майно стратив через свого нещасливого брата. До 1936 р. Лід оженився ще два рази. Остання жінка Ліда — Єлена почала проти нього процес за обман, але адвокат Ліда — Антер зумів його звільнити від кари. Єлена програвши процес почала вести агітацію по ріжних клюбах і товариствах, остерігаючи молоді жінки та багаті родини перед хитрими тріками Ліда.

Енергія останньої жінки.

Лід побачивши, що діяльність його останньої жінки починає йому дуже шкодити, пробував дійти до порозуміння з нею. Жінка домагалася звороту свого віна, а це для скупого Ліда було за багато. Переговори перервалися. Єлена порозумілася з попередніми жінками Ліда, щоб спільними силами його здемаскувати. Вони звязали Ліда і викликали його спільника адвоката — Антера до його помешкання, де під дулами револьверів вимогли від них правду. Виявилося, що брат Ліда та його адвокат, усі були у змові, щоб ділитися видуреним віном, яке дістав Лід від своїх пяти жінок. Лід робив симпатичне враження своєю зверхньою появою, а його два спільники були йому потрібні для розводових процесів. На суді винуватці мусіли признатися до вини і кожний дістав по 10 років вязниці.

Довготривалі сни.

31-літній сон

У міській лічниці в Йоганесбурґу (Полудн. Африці) перебуває від багатьох літ пацієнтка [illegible] Зеневкель. В цілому місті відома вона з [illegible] сну. Щоденно будиться вона в 7-ій годині рано, їсть у ліжку скромне снідання і кладеться знову на відпочинок. Таким чином організм цієї 65-літньої пацієнтки пережив уже 31 літ.

Перед кількома днями пацієнтка перервала свій довголітній сон і виїхала до свого маєтку, положеного в околиці міста. Цей факт перервання сну і поява багатої дідички на вулицях міста викликав величезну сензацію.

Небавом вийдеться окреме лікарське комунікат, що проголосить звіт із цієї дивної недуги.

Безсонність після породу.

В Інтра, в малім італійськім селі в Калябрії, живе жінка, яка тому 30 літ породила свого першого й одинокого сина і від того часу терпить на безсонність. Від тієї хвилини хора, яка має нині 53 роки, не заснула ні на чверть години. Лікарі не вміють вияснити цієї дивної недуги. Жінка вже така виснажена, що цими днями мусіли її відвезти до лічниці.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Останній метч України весняної рунди у Львові.

УКРАЇНА — II. СОКІЛ 5:0 (2:0).

Україна переконалася на власній шкірі, що метчі є автсайдерами завжди найважчі і що з клюбами з останніх місць табелі треба іноді не менш напрацюватися, як напр. із наймешнішим кандидатом на мистця. Тому теж Україна заграла вчорашній метч амбітно, зовсім не злегковажуючи противника. Та вже по кільканацяти хвилинах гри виявилося, що дружина Сокола є дуже слабим противником і що зовсім заслужено займає останнє місце в табелі. Цей метч Україна могла виграти в багато вищім відношенні, одначе напасників переслідував пех у стрілах. Чимало небезпечних ситуацій вияснив теж воротар Сокола Іваньський, який був кращим пунктом своєї дружини. Автім Україна запевнивши собі в першій половині перемогу, не дуже чотим висилювалася.

Україна виступила до цього метчу в такім складі: Босий, Міхльош II, Воробець; Якимів, Цимбаля, Підлісецький; Тихолїз, Скоцень II, Міхльош І, Богурат, Кульчицький. Найкращою частиною нашої дружини була цим разом, на диво, поміч, яка, не зважаючи на деякі промахи Якимова, заграла не лиш добре дефензивно, але й підсилювала напад раз-у-раз добрими мячами і в другій половині просто пхала напад чорно-червоних під ворота Сокола. В нападі д. добре грало трьох змагунів: Скоцень, Богурат і Тихолїз. Міхльош, кращий, може, як на попереднім метчу, все ще далекий від своєї дійсної форми. Кульчицький має всі фізичні дані на доброго грача, одначе величезна трема, з якою він усора грав, не дає змоги подати про нього вирішної оцінки. Заложники грали доволі непевно, що при слабім противнику кидалося легко в очі. Все таки їх гра не дозволила Соколові стріляти ні одного голу. Босий мав дуже мало праці, одначе кілька стрілів обоpонив певно.

В Соколі крім Іваньського заграли ще добре Зембо, і Малиша. Ведено гру весь час фер, тому різко треба осудити вигуки і свисти деякої частини публики під адресою дружини переможеної після закінчення змагань

Вчорашній метч був останнім виступом у весняній рунді чорно-червоних у Львові. Україна грає ще два метчі поза Львовом (з Погонею у Стрию і Чуваєм у Перемишлі). Цей метч відбувався весь час при переваз Українців. В першій половині ця перевага була доволі легка, одначе у другій перемінилась у правильну облогу воріт Сокола. Серію голів започаткував притомним і гарним стрілом Міхльош І. у 7 хв. У 18. хв. підвищив вислід Богурат мудрим долішнім стрілом у сам ріг — 2:0. Третіх воріт, здобутих Скоценем, судди не признав, відосиставши одночасно карного до Сокола. Цим рішенням судді скомпромітувався, бо ніколи карний не може виходити на користь винникам. Карного Воробець не використав. У другій половині суддя знову не признав Україні одних воріт, стрілених буцімто з офсайду. Це рішення, як і при карнім, викликало бурю протестів публики. Та вже хвилину пізніше Богурат стрілив треті ворота і згодом той сам грач підвищив вислід у підворітнім замішанні до 4:0. В останній хвилині Тихолїз, який набрав уже відваги і рішаться іноді й на стріл, здобув пяті ворота, устійнюючи таким чином не лиш вислід дня, але й установлюючи рекорд стрілених Україною голів у цьогорічних мистецьких грах.

Суддював м-р Шварц. Видців, не зважаючи на дощ, к. 1.000.

ОКРУЖНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Лехія — ВКС Ярослав 3:1 (1:1).** Ворота для Лехії здобули: Порожинський, Коцевич із карного та Кожак, для Ярослава Балдис.

ЛЬВІВ. **Р. К. С. — Чувай 1:0 (0:0).** Чувай грав д. добре. Ворота для РКС-у здобув Полусяток.

ЛЬВІВ. **Погонь І Б — Погонь (Стрий) 2:1 (2:1).** Більше щасливa, як заслужена перемога львівської дружини над стрийською Погонею. Ворота здобули: для львівської Погоні Волянін і Панас, для стрийської Царків.

РЯШІВ. **Ресовія — Польонія 3:1 (0:1).** В першій половині перевага Польонії, у другій Ресовії. Ворота для Ресовії здобув Календа 2 і Врубель, для Польонії Endrys.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1) Чорні	23	35:11	65:24
2) Україна	**24**	**32:16**	**57:36**
3) Гасмонея	22	26:16	36:23
4) Польонія	23	26:18	47:39
5) Юнак	23	24:22	50:45
6) Р. К. С.	22	24:20	27:25
7) Погонь Стрий	22	23:21	56:38
8) Погонь І. б.	22	23:21	56:51
9) Лехія	22	22:22	50:44
10) Ресовія	22	22:22	38:44
11) ВКС. Ярослав	23	22:24	44:57
12) Чувай	23	15:31	26:51
13) Корона	23	12:34	35:74
14) II. Сокіл	23	8:36	17:55

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Легіон 0:0.** Поділля мало майже весь час, за винятком 15 хв. другої половини, перевагу, одначе не вміло використати багато підворітних ситуацій. В останній хвилині гри Легіон урятувала перед програною поперечка.

Метч Бгудя зі Спартою відкликали в останній хвилині й таким чином в Тернополі нема тепер мистців. Креси програли з Яніною 1:2.

Юніори Поділля перемогли юніорів Легіону 4:0.

САМБІР. **Дністер — Стрияння 1:0 (1:0).** Дністер віграв свій найслабший метч у сезоні. Одинокі ворота здобув Малиній.

ЛЬВІВ. **Україна II — Др. Сокіл II 7:1 (3:1).** Україна переважала влітть у другій половині, коли грала в десятку. Дуже мудро грав Бучацький на середині нападу.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

ШТРАСБУРҐ. **Бразилія — Польща 6:5 (3:1, 4:4).** Сенсаційний вислід, який є одночасно успіхом Польщі. Ворота для Польщі здобули: Шерфке з карного і Вілімовський 4, для Бразилії Леонідас 3, Перачіо 2 і Ромео

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ЇХ ВКАЗІВОК!

---

1. Бразилійці показали знамениту технічну гру, яка межувала просто з жонглерством. Найкращим грачем на грищі був мурин Леонідас, який кермував бразилійським нападом. В Польщі найкращий воротар Мадейський.

ПАРИЖ. **Німеччина — Швайцарія 1:1.** Цей метч не зважаючи на продовження, закінчився нерішеним вислідом.

ГАВР. **Чехословаччина — Голландія 3:0.**

МАРСЕЙ. **Італія — Норвегія 2:1.**

ТУЛЮЗА. **Румунія — Куба 3:3.** Продовження не дало висліду і метч мусять повторити.

ПАРИЖ. **Франція — Бельгія 3:1.**

РЕЯНС. **Мадярщина — Голяндські Індії 6:0.**

ТОВАРИСЬКІ МЕТЧІ.

СТРИЯ. **Скала — Ватра (Дрогобич) 3:1 (0:0).** Скала використала вільний речинець на товариський метч із дрогобицькою Ватрою, який закінчився заслуженою перемогою Скали.

СТАНИСЛАВІВ. У рамках ювилею Ревери відбулися такі метчі: Драгош Вода (Чернівці) — Станиславів 7:2; Ревера — Краковія 5:4; Драгош Вода — Ревера 4:0 (0:0); Станиславів (репр.) — Краковія 2:1.

БОРИСЛАВ. В неділю грала краківська Висла два метчі, кожний по 45 хв. Висла виграла зі Стшельцом 1:0 і з Калімою 2:1. В понеділок Висла зремісувала з Юнаком 2:2.

УЖГОРОД. **Русь — МШЕ 4:2 (3:1).**

МУКАЧІВ. **МШЕ — Русь 7:2.** Русь розіграла в суботу й неділю два товариські метчі з МШЕ, з того один в Ужгороді, другий в Мукачеві. В Мукачеві суддював член МШЕ і тим теж можна пояснити таку високу програну Руси.

ПЕРЕМОГА НАКОЛЕСНИКІВ УКРАЇНИ НА ВУЛИЦЯХ ЛЬВОВА.

Вуличний наколесницький біг на трасі Марщалківська, Крашевського, Матейка і Міцкевича, відбувся у двох категоріях: для ліценціонованих 5 окружень і неліценціонованих 3 окруження. У першій категорії стартувало 16 змагунів, з того з України **Бабій і Федан.**

Відразу на чоло висувається Бабій і Опят (ЛТК), у другім і третім окруженні на чоло висувається Опят, щойно в четвертім Бабій осягає (під гору на Крашевського) у гарнім стилю перевагу і вкладає перший на мету з перевагою 250 м. у часі 13. хв. 2) Опят. 3) Нойгебавер. Федак приїхав шостий.

Другу категорію, тому, що зголосилося 22 змагунів, поділено на 2 групи. В першій групі стартували з України чільні змагуни **Лата і Езерський.** Зі старту висувається на чоло Дубель (Чорні) одначе на другій рунді доганяє його Езерський і не дає вже собі до кінця відобрати перемоги. На мету прийшов він у часі 11 хв. 40 сек., 2) Дубель (Чорні), 3) Лата (Україна).

У другій групі стартували: Левкович і Рудницький. Левкович, не зважаючи на упадок та зігнення керми, прийшов четвертий. Рудницький мусів відступити з причини дефекту, не зважаючи на добру поставу.

На трасі зібралося д. багато публики, зокрема української, яка весь час сильно заохочувала наших змагунів та привітала ентузіястично перемогу українських наколесників на вулицях Львова.

ОКРУЖНИЙ БІГ 150 КМ. СТАНИСЛАВІВ—ОТИНІЯ—НАДВІРНА—СТАНИСЛАВІВ.

Цей біг, що відбувся в неділю 5. ц. м. organізував Стшелєц Раз-Два-Тши Станиславів, який теж призначив нагороди. З України стартував Степаник. Біг закінчився з вини судді п. Адамовського скандалом. Перший приїхав на мету Степаник у часі 5 год. 13 хв. і там виявилося якесь диво, бо судди (провідник Стшельца-Рожен), признав перемогу Нейгебаверові (Стшелєц Рожен), який не минув по дорозі нікого з перших змагунів і скоротивши собі трасу, знайшся перший на меті. Не зважаючи на протести самих організаторів та змагунів Чорних і станиславівських, суддя обстояв своє рішення. Організатори здержали видачу нагород і вислали відклик до П. З. К. проти рішення судді. Організація змагань, зіпсованих суддею, зовсім добра.

ЛЕГКОАТЛЕТИКА

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ СТУДЕНТІВ

В понеділок 6. ц. м. відбулися на площі Сокола-Батька легкоатлетичні змагання студентів (22 змагуни і 12 змагунок), які дали такі вислідн:

МУЖЧИНИ: **100 м.:** Ваках 12,8; **1500 м.:** Варцаба 4,42.2; **диск:** Грабець 28 м.; **скок удовжінь:** Варцаба 5,8; **скок увисочінь:** Варцаба 1,63,8 м.

ЖІНКИ: **60 м.:** Кобаяр 8,4; **100 м.:** Кобаяр 13,1 (кращий час від українського рекорду); **диск:** Кобаяр 21,3 м.; **скок удовжінь:** Кобаяр 4,99 (новий рекорд); **скок увисочінь:** Кобаяр 1,35.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ

В неділю 5. ц. м. передполуднем на військовім стадіоні в Перемишлі відбулися чергові сокільські окружні змагання у легкоатлетиці, які зорганізував повітовий сокільський осередок. І ці змагання, а ще більше організація та спосіб їх переведення, були доказом нашої несправности та байдужности до фізичного виховання. Знову майже одногодинне спізнення, мала фреквенція змагунів, оспалість, брак тренінгу. А понад те все брак відповідно вишколеного проводу. Аранжери-провідники не знали, що на площі робити, весь час крутились, замість робити порядок — робили нелад, в останній хвилині вносили спортовий прирад, не знали коли і як випускати до бігу. Були випадки, що бігуни по три рази вибігали зі старту та вже перебігали трасу, заки можна було означити час — вина того, що давав сигнал до бігу. Матеріял змагунів назагал добрий, тому треба би подбати для них про доброго тренера. Коли сокільство виявить свою справність, тоді певно і громадянство не буде байдуже до нього ставитись

Осяги побратимів:

100 м.: 1) Сендзік 12.1 (Перемишль), 2) Войтович 12.2 (Перем.), 3) Лісний 12.5 (Малковичі).

400 м.: 1) Сендзік 57.9, 2) Кочеваш 1:1,2 (Перем.), 3) Гаврилюк 1:2,2 (Малковичі).

1500 м.: 1) Пелех 4:57,1 (Малковичі), 2) Ріпа 4:57.9 (Коровники), 3) Стахів 4:55 (Перем.).

Скок увисочінь: 1) Войтович 1.61 (Перем.), 2) Гладкович 1.42 (Негрибка), 3) Галалюка 1.32 (…)

Скок удовжінь: 1) Войтович 6.08, 2) Сендзік 5.4 … Кочеваш 5.29.

Ратище: 1) Войтович 38.88, 2) Прокоп 35.15, 3) …рицький 35.12.

Диск: 1) Гарабач 25.56, 2) Прокоп 24.16, 3) … 22.58.

Куля: 1) Зелез 10.7, 2) Сендзік 10.6, 3) Прокоп …

Посестри:

60 м.: 1) Качмар 9.7 (Гнатковичі), 2) Солган … (Коровники), 3) Головка 10,2 (Малковичі).

500 м.: 1) Качмар 1,36, 2) Пелех 1:38,2, 3) … 1:40 (Коровники).

Скок удовжінь: 1) Солган 4.04 (Коровники), 2) … ка 3.67 (Коровники), 3) Микита 3.60 (Коровники).

Скок увисочінь: 1) Солган 1.17 м. (Коровники), 2) Моленда 1.… (Перемишль), 3) Качмар 1.12 (Коровники). (Поза конкурсом Качмар скочила 1.19 м.).

Куля: 1) Моленда 6.90, 2) Солган 5.66, 3) …

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У звідомленні зі спортових змагань Р. Ш. ... помилка, а саме у зустрічі жіночих дружин … ки перемогла дружина тернопільської … дружину гімназії Р. Ш. ім. Коцюбинського у … пошенні 2:0 (15:5, 15:7).

Не вискакуй і не вскакуй до трамваю, … він їде



Під знаком „маршу на схід“.

Зїзд Т-ва Розвою Східних Земель. — Масові прогульки української дітвори до Варшави. — Табори Академічної Легії на сокальському кор доні. — „Кресові“ маніфестації у Познані. — „Все для кресів“.

(Від власного кореспондента).

Варшава, початок червня 1938.

„Марш на схід“ — так ляпідарно і дещо по військовому назвали свою акцію молоді, зацікавлені „кресами“ (очевидно — східними, бо таке поняття віддає це слово в польській термінольогії) поляки з Т-ва Розвою Східних Земель, акцію, що змагає і змагатиме до „якнайшвидшого підтягнення рівня східних земель під кожним оглядом до загальнопольського рівня“. Наведений висаів — як символічна назва одної зорґанізованої акції, що зєднує собі велику увагу й зацікавлення загалу польського суспільства, може послужити — як не можна краще — за синтетичну дефініцію цієї великої роботи, що рівночасно в багатьох вкрай ворожих собі польських осередках викликає на чоло **політично-культурно-господарської діяльности.**

Останніми днями відбулостя на терені цілої польської держави стільки ріжних, дуже важних і характеристичних для сьогоднішніх настроїв, „кресових“ імпрез, що важко було би подати хочаб звязкий і повний їх реєстр. Тому й обмежимося до коротких інформацій про найважніших з них.

•

22. травня ц. р. відбувся в конференційній залі П. К. О. у Варшаві **II Загальний Зїзд Т-ва Розвою Східних Земель,** що від деякого часу виказує особливу рухливість та активізацію всесторонньої праці.

Тому, що для представників преси на засіданнях того зїзду вступу не було (українські журналісти не дістали навіть обіцяного їм офіційного комунікату), мусимо задоволитися небільша офіційними інформаціями про хід його нарад.

Пленарне засідання Зїзду відкрив маршал сенату Пристор, голова головної ради Т-ва; він і проводив нарадами до кінця. Довга дискусія розвинулася після звіту голови головної управи Т-ва і його пружини Ю. Кожуховського. В дискусії забирали голос не тільки делеґати зі сходу, але теж і особливо — з західних земель. Характеристики змісту промов більшість польської преси не подала, але в комунікаті подана ця характеристика в деяких словах: Підкреслювано в промовах конечність скріпити **польський елемент на східних землях,** а теж окружити ті землі особливою опікою держави, з метою **приспішити процес тісної їх злуки з рештою Польщі.** Стверджено одночасно **активізацію польської суспільности на східних землях, особливож у Сх. Галичині**“. Зїзд признав абсолюторію уступаючій управі і ухвалив широкі резолюції, яких до відома преси, як дотепер, не подано.

До головної ради Т-ва увійшли: марш. Пристор, голова П. К. О. Грубер і голова Н. Т. А. Рибчинський; до головної управи пп. Кожуховський, дир. Яроцький, сен. Берковіч та дир. Добровольський.

Зїзд надав титул почесного члена Т-ва марш. Присторові.

З добре поінформованих джерел довідуємося, що велика частина промовців, особливож делеґати з заходу, домагалися більшого встрявання Т-ва до політичної акції на „кресах“, особливо відпомагання польського купецького елементу, що плине на схід з Познанщини. Домагання спеціяльно сильно прямовано в сторону дир. ПКО Грубера, що — як відомо — рішає в приділюванні міліонових кредитів на розвій польського ремесла й торговлі. З другої ж сторони особливі почести для марш. Пристора вказують на те, що на зїзді перемогли сторонники конструктивної, обміркованої, аполітичної, або хоча не яскраво політичної діяльности багатого в засоби Т-ва на східних землях.

Не від речі може буде навести тут слова, що їх рік тому сказав маршал Пристор в интерваю кореспондентові виленського „Слова“: **„З таким населенням, яке маємо на сході, смирним, тихим, невимагаючим можна жити спокійно... але в інтересі держави — не доводити людей до розпуки“...** Ці слова повиннюб мати „Т. Р. С. З.“ постійно на гадці.

•

Під дбайливою опікою Тва Розвою Східних Земель істнує і розвивається мало у нас відоме, але дуже активне **Коло Молодих Т-ва Р. С. З.** Власне 15. V. відбулися також загальні збори тої организації, що в ній переважає академічний елемент. Дотеперішний голова п. Бурський уступив, вибрано нову управу, на чолі з п. Рубаєм, в якій не бракне „народових“ елементів. Головним опікуном кола є дир. Яроцький, якому „коло“ завдячує виєднання більших фінансових субсидій на ріжні імпрези, м. і. на видавання при академічному тижневику „Декада“ незле редаґованої сторінки: **„молоді на східні землі!“,** що сповняє ролю пропагандово-информаційного в-ва про східні землі у найширших кругах польської високошкільної молоді.

Нова управа кола молодих Т-ва Р. С. З. приступила негайно до оживленої праці в літньому сезоні. Якими шляхами піде ця праця? Про це каже м. ін. комунікат з останнього числа „Декади“: „Добрі висліди минулорічних вакаційних академічних суспільних таборів заохотили їхніх організаторів продовжувати цю акцію. Акція тих таборів обійме тепер **більшу територію і більше число учасників.** Цього літа, як і минулого, **вся акція сконцентрується на східних землях, де вперше розібє свої табори сусп. характеру між Сокалем і Волинню — Леґія Академіцка.** Через ті табори за літо перейде коло 2.000 студентів університету“. „Старим звичаєм Коло Молодих Т. Р. С. З. окупує (!) Полісся, при чому інтенсивну поміч дістане від Кола Медиків УЙП, яке має намір зорганізувати 250 стійок суспільно-лікарської помочі. Крім того багато інших академічних організацій готовиться тепер до цього „маршу на Схід“.

Для характеристики цілей і метод праці всіх згаданих вакаційних таборів наведемо кілька точок з таборового інструкційного правильника: Отже: „Ціллю таборів є реалізація розвою східних земель через: 1) суспільне і національне освідомлювання населення в польському дусі; 2) створення живої оборонної лінії з автохтонного населення перед впливами Сходу“.

Важніші праці в таборах ведуться „в порозумінні з компетентними державними чинниками, що зі своєї сторони дають поміч моральну і матеріяльну“.

•

Кресова акція серед польської суспільности така тепер популярна, що напр. у Варшаві витворилося кілька до деякої міри „конкуренційних“ її центрів. Відомо, що згадане Т-во Р. С. З. нехтує цілковито працю „групи кремянечан“, згуртованої в кількох організаціях з **Союзом Осадників на чолі кругом мін. Понятовського.** Цілком в іншому, хоча в суті однаковому напрямку йде **посилена тепер 3-кратно робота „Польської Мацєжи Школьної“**, з зовсім своєрідний характер діяльности проявляє **„Польське Т-во Опіки над Кресами“.** Саме в ост. неділю травня відбулися загальні збори цього Т-ва під проводом адвоката С. Зелінського. Зі звідомлення з діяльности довідалися ми м. і., що Т-во останніми часами розвивається д. інтенсивно. Число його членів зросло на 35 відс. Заходами Т-ва літом 1937 р. „спроваджено“ — як каже звіт — до Варшави 524 дітей з 57 поліських шкіл.

При Т-ві працює окрема комісія для дослідів над „Червенською Землею“. Комісія займалася „досліджуванням шляхів і засобів **побільшення польського елементу в цій такій д. близькій серцю кожного поляка дільниці**“. Комісія дістала від свого львівського відділу звіт, з якого м. і. видно, що „поляки у Сх. Галичині у своїй боротьбі за польськість тої землі знаходять **щораз більшу підтримку з тої сторони, яка дотепер не доцінювала небезпеки (!) протипольських елементів серед українського населення**“.

Героєм зборів став сенатор Бартошевич, що виступив з досить цікавим рефератом на оклепану вже тему: „Значіння „кресів“ для Польщі“. Прелеґент виступив м. ін. з проєктом видавати спеціяльний місячник, присвячений „кресам“. Проєкт принято — очевидно — з ентузіязмом, а інж. Жойсьніцький задеклярував навіть негайно більшу жертву на ту ціль. Місячник цей матиме „народовий“ характер і конкуруватиме з місячником „Кресовяк“.

•

Наша преса за мало уваги звертає на протиукраїнську роботу польських західних земель, де наростає **найсильніший потенціял анти-українських настроїв,** очевидячки, під впливом галицьких ендецьких політиканів у роді „скромного“ п. **М(“ріяна) Р(оїка),** що використовуючи іґноранцію „ін ребус украініціс“ „браці познаняків“, дозволяє собі на фантастично-безличні пресові виступи проти нас. Для прикладу хочби варто навести, що згаданий „кореспондент“ явно заповідав на шпальтах „Курера Познаньского“ можливість **„чинного виступу проти демонстрантів“ польської народові молоді у випадку, колиб зїзд „Просвіти“ відбувся (!)“.** Цей самий „Курер Познаньскі“ явно писав з нагоди деклярації УНДО таке: „Махінації українських політиків мають звязок з позакулісовими пружинами Німеччини. В Берліні говорять, що колиб Польща пішла з Францією, то німці негайно зашахували би Польщу її меншинами“.



А ендецьке д. популярне **„Слово Поморске“** з Торуня у великій передовиці закликувало до офіційного демаршу польського амбасадора в Берліні, як протест проти домагань УНДО, мовляв, коли німці бунтують українців, то хай польська меншина в Німеччині жадає також автономії (!!).

Нічого дивного, що під впливом такої „пропаганди“ Познанщина дослівно кипить від жадоби „маршу на схід“ та анґажується морально й фінансово в імпрезі „маршу на креси“. Найбільшою з усіх дотеперішніх протиукраїнських демонстрацій були великі збори, зорганізовані „Стронніцтвом Народовим“ у Познані в неділю 22. травня. Найцікавіше, що ті збори були збірною подвійною демонстрацією: проти німців та проти українців. Центральною їх точкою була промова о. прелата **Прондзинського** та спеціяльно привезеного з Волині ген. **Маріяна Януша́йтіса.** Добре жити галицько-волинським ендекам, нема що! Є до кого і по що їздити в гості в ролі „„спеців від жулто-блекітного небезпеченьства“..

•

В днях 4. 5. і 6. червня відбудеться у Бересті н Бугом зїзд **Кола Абсольвентів б. вихованців Союзу Осадників.** Цей зїзд заповідається остільки цікаво, що возьмуть у ньому участь всі „кресові“ організації **ідеольоґії воєв. Юзефського,** які мають вирішити спільну методу ділання. Найцікавіше, що зїзд молодих волинських політиків відбудеться цим разом на Поліссі.

Коли вже мова про це останнє, слід згадати, що на днях була у Варшаві велика прогулька (1020 дітей) української дітвори з пинського повіту на Поліссі. Українські діти провели тут 4 дні. Довідуємося, що небавком прибудуть такі самі прогульки з інших повітів Полісся, а вже тепер приїзджають нові гурти української дітвори з Волині.

Одначе акція „зближування кресів до столиці“ не йде тільки в одному напрямі. Саме тепер появився комунікат міністерства комунікації про признавання високих туристичних знижок для туристів на східні землі. Є це перший наслідок заходів зїзду Т-ва Р. С. З.

Відгук краю на деклярацію УНДО.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В ТЕРЕБОВЛІ.

Дня 26. травня відбулася в Теребовлі повітова нарада УНДО при участи представників партійних осередків повіту. Нараду отворив д-р А. Заплітний. Опісля пос. З. Пеленський у довшій промові представив сучасне політичне положення нашого народу, зокрема діяльність УПР та останні ухвали Центрального Комітету УНДО. Д-р А. Заплітний відчитав у цілости деклярацію і резолюції ЦК. УНДО з 7. травня ц. р., що їх присутні вислухали з великою увагою. В дискусії забирали голос: д-р П. Палійчук, о. Райх, Володимир Апостол, інж. Волинець, о. Яворський, о. Дикайло та Ілля Рогатинський, висвітлюючи ріжні загально-національні та організаційні справи. На всі запити давав вияснення посол Пеленський. По дискусії ухвалено отсі резолюції: 1) Повітова довірочна нарада УНДО в Теребовлі висловлює свою повну солідарність із постановами ЦК. УНДО з 7. травня ц. р., що їх у цілости піддержує та взиває провід партії перевести консолідацію внутрі партії, як теж доложити всіх зусиль до переведення консолідації всіх українських сил. 2) Зібрані громадяни теребовельського повіту закладають рішучий протест проти наміру вивласнити площу Сокола-Батька у Львові, бо це одинока площа, де українці мають змогу відбувати свої краєві народні свята та фізично виховувати свою молодь. Зібрані заявляють, що ця площа закуплена дрібними жертвами всього українського народу і тому ніяка ціна чи заміна не може бути еквівалентом за неї.



ПОВІТОВА НАРАДА В ЗАЛІЩИКАХ.

Заходом Повітового Народнього Комітету, у якого проводі стоять віддавна місцеві заслужені діячі, б. сен. Василь Бараник і д-р Роман Стефанович, відбулася в Заліщиках у неділю 29. травня ц. р. пополудні повітова нарада запрошених делегатів поодиноких громад Заліщиччини для обговорення актуальних політичних справ при участи 51 делегатів. Нараду отворив і проводив нею голова ПНК б. сен. Василь Бараник, секретарював п. Маріян Панас зі Заліщик. Реферат про політичне положення і про діяльність Української Парляментарної Репрезентації та про нові важніші закони, що торкаються хліборобів і села, виголосив посол д-р Степан Баран. У дискусії над рефератом забирали слово: д-р Роман Стефанович, Іван Курієць зі Синькова, Іван Юрчишин з Іваня, Ярослав Кузняк з Добрівлян, Іван Бзовий зі Синькова, Василь Мамалиґа зі Заліщик, Гриць Сохацький із Дзвиняча, Павло Скалецький зі Заліщик та Іван Гандзюк з Іваня. На порушені учасниками справи дав відповідь і вияснення посол д-р Баран. З черги адв. Бараник відчитав деклярацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. та вияснив її відповідною промовою, ставлячи внесок приняти її до відома. Внесок принято одноголосно і чотиригодинні наради закінчено відспіванням національного гимну.

МОРОЗИВО

ПОВІТОВА НАРАДА В ЧОРТКОВІ.

У вівторок 31. травня ц. р. відбулася в Чорткові в присутности 85 учасників, делеґатів громад Чортківщини, повітова нарада УНДО заходом місцевого Повітового Народнього Комітету. Нараду отворив і її проводив сенатор д-р Антін Горбачевський. Реферат про наше теперішнє політичне положення і про діяльність УПР виголосив посол д-р Степан Баран. Над виголошеним рефератом переведено довшу дискусію, у якій промовляли: Н. Модюк з Білої, Петро Вівсяний з Долини, Роман Мазур з Павшівки, Степан Винник з Ягольниці Старої, Петро Слободян зі Залісся, Ілько Грицик з Джурина, Максим Дмитровський з Половець, Іван Братків з Джурина, Олекса Горячий зі Шманьковець, Ілько Чепига з Миловець — усі селяни, а з інтелігенції інж. Василь Трачук та адвокат д-р Іван Хичій. Останній відчитав деклярацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. і поставив внесок на приняття її до відома. Резолюції принято одноголосно. Посол д-р Баран дав вияснення на поставлені запити, після чого сен. д-р Горбачевський замкнув наради відповідною довшою промовою.

МАСОВЕ ВІЧЕ В КОПИЧИНЦЯХ.

Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО відбулося в четвер 2. червня ц. р. в 2. год. попол. в салі Народнього Дому в Копичинцях масове віче, в якому взяли участь громадяни з усіх громад Копичинеччини й Гусятинщини в числі понад 600 осіб. Віче отворив голова ПНК адвокат м-р Олександер Зеленецький, покликуючи до президії м-ра Михайла Шахновича, адвоката з Гусятина як предсідника і дир. Пенцака з Копичинець як секретаря. Реферат про наше сучасне політичне положення виголосив сенатор д-р Антін Горбачевський. З черги посол д-р Степан Баран виголосив реферат про діяльність УПР та про нові закони, що безпосередньо торкаються інтересів хліборобства і села, опісля дав вияснення на запити в цій справі. У дискусії замітну промову виголосив о. декан Анатоль Малиновський, парох з Чабарівки коло Гусятина, про політичні настрої під цю пору нашого села, що, не зважаючи на лихоліття, не паде духом і вірить у наше краще завтра. Після дискусії предсідник віча м-р Шахнович відчитав деклярацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. та пояснив її у приступний спосіб, ставлячи внесок, щоб цю резолюцію приняти до відома. Крім цього відчитав ще резолюцію з протестом проти наміреного вивласнення Українського Городу Сокола-Батька у Львові і другу з домаганням злагіднити строгі постанови закону про прикордонну смугу. Всі поставлені внески приняті одноголосно при загальному одобренні. Предсідник віча відповідною промовою закінчив наради, після чого відспівано національний гимн.

ФОРТУНИ НОВОЇ

Сталін розмовляв дві години з ам. амбасадором.

У журналістичних колах Москви сензацію викликала 2-годинна розмова Сталіна з американським амбасадором Дейвісом; подробиці наради тримають у тайні; Дейвіс заявив лише, що темою була світова політика.

—o—

Перувіянські війська дальше машерують на Еквадор?

Еквадорське міністерство закорд. справ стверджує в комунікаті, що перувіянські війська дальше займають еквадорську територію.

Перу зосередило на пограниччі 15 бомбових літаків, 3 полки і 3 канонірки.

Говорять, що Перу хоче заняти острів Матапальо у заливі Гваякіль.

ПОГОЛОСКИ ПРО ПЕРУВІЯНСЬКУ ОФЕНЗИВУ НЕПРАВДИВІ.

Перувіянський міністер війни рішуче заперечує поголоски, немов би перувіянські війська перейшли 5. ц. м. еквадорський кордон під Напо. У всіх пограничних ґарнізонах спокійно.

I-е ЗВІДОМЛЕННЯ

„РІДНОЇ ШКОЛИ" В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАҐОҐІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Відкриття Першої Української Педаґоґічної Вистави відбулося в суботу, 4. червня о 16-ій (4ій) годині пополудні.

2) Педаґоґічна Вистава розташована в чотирьох будинках: 1) в головному та 2) бічному будинку Національного Музею при вул. Мохнацького 42,) в хлопячій школі Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Супінського 21, 4) в дівочих школах Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12.

3) Білети вступу на Педаґоґічну Виставу продає каса при вході до головного будинку Національного Музею.

Раз куплений білет уповажнює до вступу на Педаґоґічну Виставу в усіх чотирьох будинках. Педаґоґічну Виставу треба відвідувати в порядку її розташування, вказаному під 2.

4) Білет вступу коштує: для старших а) по 49 сот., б) для шкільної молоді і війська до сержанта включно по 20 сот., в) для шкільних прогульок по 5 сот. від особи.

II-е ЗВІДОМЛЕННЯ

„РІДНОЇ ШКОЛИ" В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАҐОҐІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Перша Українська Педаґоґічна Вистава відкрита в будні від 9-ої до 13-ої години та від 15-ої до 18-ої години.

В неділі і свята одноразово від 10-ої до 14-ої години включно; в дощеві неділі і святочні дні та на випадок зголошеної шкільної прогульки буде Вистава відкрита нормально до 18-ої години пополудні.

2) Про шкільні прогульки на Педаґоґічну Виставу повинні Дирекції позальвівських шкіл повідомити Головну Управу „Рідної Школи" ... дні наперед.

3) Чергу відвідин для шкільних прогульок усіх львівських шкіл визначить Головна Управа „Рідної Школи".

Дирекції всіх українських шкіл у Львові обовязані довідатися в Головній Управі „Рідної Школи" (Львів, вул. Сикстуська 46, ...) про дату черги відвідин Педаґоґічної Вистави шкільними прогульками їхніх шкіл (телефон 277—52).

По широкому світі

Швайцарсько-німецькі переговори ... вязкою питань, що випливають з ... чалися знову в Берні; вони стрічають ... перешкоди.

Австрійські купці почали ... ни товарів, зокрема харчів; за те їх ... високими гривнами.

Шеф румунського ґенерального штабу ... Йонеску виїхав у суботу до Румунії ... прощав його шеф польського ген. штабу ... сокими старшинами.

У французькій соціялістичній партії ... вився на конґресі в Руені розлім ... буть повстане соціялістично-революційна ... тія під проводом Півера.

У Румунії святкували 8. роковини ... ту короля Карла на престіл.

Американський державний секретар ... речив поголоски про недалеку ... доляра.

найкраще холодить

НОВИНКИ.

— **Українці, позір!** Купуйте льоси ... Клясової Льотерії тільки в українській ... турі Повітового Товариства Кредитового ... Львові, вул. Сикстуська 38, партер ... 108-61, чекове конто 508777. Замовлення ... полагоджуємо відворотно.

— **Весняні хмари** одержите ... тра на знимці, коли будете фотографувати ... найкращих заграничних матеріялів ... ської фото-крамниці Ексонп, Львів ... туська 29.

Виділ СУА пригадує всім ... обовязок взяти участь у загальних ... львівської Адвокатської Палати ... м. Хто не може взяти участи ... нен виставити повновласть ... д-ра Льва Ганкевича, Львів, Руська ...

— **В Українському Лікарському** ... чергові сходини членів у ...

ц. р., год. 7. вечір. На сходинах читатиме д-р Юліян Кордюк другу частину своєї праці п. н. „Гігієна молока та молочних продуктів“.

— Нова влада Українського Вільного Університету. Ректором У. В. У. у Празі на рік 193839 вибрали професора політичної економії Олександра Мицюка. Проректором буде проф. О. Антонович. Деканом фільософічного факультету вибрали проф. Ф. Слюсаренка, продеканом проф. В. Щербаківського. На правничому факультеті вибрали деканом проф. Л. Шрамченка, продеканом О. Гаймапівського.

— 9. ЧЕРВНЯ ц. р. влаштовує ФІРМА ЮЛІЙ МАЙНЛЬ, РИНОК 18, пробу відповідного приготування і варення кави, тому прохаємо скористати з нагоди.

— Вистави закарпатського українського театру у Празі. Закарпатський український театр „Нова Сцена“ був від 3-го ц. м. на гостинних виступах у Празі, де в театральній салі „Акрополіс“ відіграв „Марусю Богуславку“ і „Сорочинський Ярмарок“. Протекторат над виставами приняв президент Праги, д-р Зенкль.

— Українець виграв гру з Альохіном. Відомий шаховий грач світової слави А. А. Альохін грав 20-го м. м. у Празі одночасно з 35 грачами. У цьому шаховому турнірі він програв девять партій, у тому числі партію з В. Бачинським, молодим українцем, визначним шахістом-аматором. Цю партію Альохін—Бачинський відзначили знавці, а чеський часопис „Шаховий тиждень“ видрукував її в цілости на своїх сторінках.

— Українські афіші колять їх в очі. Ендецьке „Слово Народове“ обурюється в ч. 165, що на мурах Львова появляються українські афіші, які повідомляють про мистецькі метчі „України“ з польськими дружинами. Одночасно „Слово Народове“ домагається, щоб „Україна“ друкувала афіші польські, не „цирилїцою“. Ендецький часопис дозволяє ласкаво розліплювати теж і „руські“ афіші, як цього буде треба. Видно, що „С. Н.“ не знає про те, що у змаганнях, в яких українська дружина є господарем змагань, вона має право друкувати афіші за свої гроші в рідній мові. І цього права певно ні „Україна“, ні інший український спортовий клюб не зречеться.

— Мститься за українську мову. Одна наша громадянка зажадала на залізничій стації Бірки Великі білету до Ходачкова Малого. Урядовець заявив, що „такей стації нема“ і на дальші вияснення сказав, що по українськи не розуміє і білету не видав. Не помогло навіть, як для тієї громадянки хотіла купити білет інша особа, полька і жадала його по польськи. Урядовець уважав за відповідне ще пімститися за українську мову так, якби залізничий білет — це була якась ласка. Може компетентна влада пояснить залізничого урядовця з Бірок Великих, що його обовязок — розуміти, чого хоче подорожний, а вже ніяк не можна йому мститися за мову, якою подорожний говорить та не видати йому білету.

— Концерт у 25-ті роковини смерти Миколи Лисенка у Бродах. Музичне Товариство „Боян“ у Бродах уладжує в неділю, 12-го червня ц. р. святочний ювилейний концерт у 25-ліття смерти Миколи Лисенка. В концерті візьмуть участь: проф. музики Юрій Крих, скрипак, проф. І. Любович-Крихова, піяністка, та повний хор „Бояна“ під прудою о. проф. М. Е. Осадци. Реферат виголосить п. Ал. Кузик, фортепіяновий дострій — п-ва Ст. Осадца. Початок в год. 8-ій вечором.

— Нові костели й людові доми. В Надвірній мають почати будову нового римо-католицького костела, тепер почали звозити пісок та обробляти каміння. В Жураках, надвірнянського повіту, викінчують будинок людового дому, якого будову почали минулого року. В калуському повіті продовжують будову нових костелів чи каплиць у Сівці Войнилівській, Пияках, Завадці та Цвітовій. У Пияках мають вибудувати теж людовий дім.

— Примусова служба матуристів у відділах праці. У цьому році матуристи мусять відслужити 6 тижні в юнацьких відділах праці. Служба відбудеться у трьох турнусах: 1) від 20. червня до 17. липня; 2) від 20. липня до 17. серпня; 3) від 19. серпня до 15. вересня. Тільки обложно хорих можуть звільнити від тієї служби. Під обложною недугою слід розуміти всякі горячкові стани від 38 ступнів у гору, всі поважні недуги й усякі важкі ушкодження тіла. Посвідки про стан недуги видаватимуть лише урядові лікарі. Коротша обложна недуга переносить речинець покликання на черговий турнус і то лише на підставі лікарського оречення. Довша обложна недуга може спричинити звільнення від служби праці, а затяжна недуга може спричинити нове обслідування бранковою комісією. Служба праці тісно вяжеться з привілеєм скороченої військової служби. Новобранець з цензусом, який з власної вини не ставиться до служби праці, підлягає, по думці закону про загальний військовий обовязок, арештові до 3 місяців і гривні до 3.000 золотих, або одній з тих кар. Крім цього право до скороченої військової служби тратить той матурист, якого за кару усувають з відділів праці. Покликані до служби праці користають з безплатного переїзду з місця побуту до місця покликання, а по вілслуженні — назад до місця замешкання. Підчас виконування служби праці матуристи отримуватимуть заслуженину у висоті 85 сот. на декаду.

— Львівська хроніка. Першого дня латинських Зелених Свят згинув трагічною смертю електромеханік Сімон Техтенгольц. Закладаючи у Великій Сигнівці радієву антену він хотів перекинути її через електричні проводи високої напруги. Тоді внаслідок короткої злуки Техтенгольц, що тримав в руках дріт, згинув на місці. — Під поїзд кинувся 18-літній Ляйбіш Розенбавм з Монастириськ, що хвилево мешкав у Львові, в готелю Асторія. Причина самогубства — родинні непорозуміння на спадковому тлі. — До загального шпиталю привезли Михайла Пташника з Глухович, львівського повіту, якого побили Петро і Денис Голоди з Глухович. Пташник має рани на голові і на лопатці та зламаний палець лівої руки. — Невідомий тип до крови побив на вул. Театинській 33-літнього Адольфа Гесса. — Під колесами поїзду знайшли смерть 26-літня Яніна Блажейовська і Ральф Порхер, які поповнили самогубство, бо не могли жити разом тому, що Блажейовська була замужня. Блажейовська згинула на місці, Порхерові колеса відтяли обі ноги і він умер у шпиталі.

— Краєва хроніка. У стодолі господаря Сахна в Підволочиськах, золочівського повіту, вибухла пожежа. Вогонь знищив стодолу, возівню, господарське приладдя, сіно і солому. Загальна шкода коло 2.500 зол. — В селі Верчани, стрийського повіту, хтось сім разів стрілив з пистолету до Михайла Грибі, який вертався до дому. Гриба легко ранений, справець утік у невідомому напрямі. — В часі їзди з візка лісової залізнички в надвірнянському повіті скотилася колода з такою силою, що пробила стіну особового вагону залізнички й ударила в живіт 30-літнього робітника Василя Турка. Турок умер у шпиталі в Надвірній. — В часі облави за Михайлом Барамущаком, якого підозрівають у вбивстві Мендля Каца в Раві Руській, поліція postрілила Барамущака в ногу. Після переслухання його віддали до вязничного шпиталю у Львові.

— Буря над Лімановою. В понеділок перед вечором пройшла над околицею на межі лімановського та бохнянського повіту нагальна буря з громами та градом. У двох громадах маси води позривали гати та повивертали телефонічні й телеграфічні стовпи. Внаслідок обірвання хмари розлилася на широких просторах повінь, що зробила великі шкоди у землеплодах.

— Німці бойкотують польське радіо. Варшавська „Нова Ржечпосполіта“ пише: У відповіді на розпорядок староства в Новому Томислі (на Познанщині), що заборонило закордонні авдиції у прилюдних льокалях, бо німці слухають тільки авдиції з Німеччини, почали німці в тому повіті та намагаються і в сусідніх повітах бойкотувати „Польське Радіо“ здійнявши радіо-приймачі.

— Грім забив 20 весільних гостей. В селі Малямец, на Филиппинах, грім ударив у дім, в якому відбувалоси весілля, і 20 осіб убив на місці та кількинацять поранив.

— 1000 жидів з Німеччини приїздить що-місяця до Злучених Держав. Прихильне становище американського уряду до жидівської еміграції з Німеччини й Австрії впливає на постійний зріст напливу жидів до Америки. Тепер приїздить місячно понад тисячу жидів до Злучених Держав. За останніх пять літ приїхало з Німеччини до Америки понад 60.000 жидів.

— Жіночі недуги. Автори класичних підручників про жіночі недуги підкреслюють корисне ділання природної гіркої води **Францішка Йосифа,** теж у часі своєї практики.

Стрийко казав правду.

Того ранку Степанко збудився в дуже смутнім настрою: в кишені маринарки немов сирітки лежали самітні 5 сотиків, за тиждень мав сідати до іспиту з карного права, на дворі злива, до першого бракує двацятьтри дні, а за дверми, як той змий, що дише вогнем і сіркою, чатувала господиня. Цій господині Степанко вже від двох місяців товкмачив, що матеріялізм погана, нешляхотна річ, та вбиває вищі прикмети духа. Жадаючи грошей за комірне вона дає безсумнівний доказ свого поганого матеріялізму.

Властиво не було чого вставати і Степанко саме думав ще дещо продріматися, коли до кімнати ввійшла тихесенько покоївка з тацею в руках. На таці побрязкували горнятка і склянки. Так, це було снідання, і Степанко, що від двох місяців не діставав навіть води до голення зразу зрозумів, що в горнятках є для нього снідання та, що господиня, правда пізно, зате докладно змінилася під впливом шляхотних міркувань свого субльокатора.

І цей, таємничо і несподівано початий день приносив далі заморочливі несподіванки. Покоївка усміхалася, кравець, який кожного ранку приходив з рахунком і кількома „щирими“ словами на устах, тим разом прийшов з пропозицією зробити нове убрання і навіть не згадав словечком про рахунок. Потім прийшов усміхаючись як янгол швець, а зараз по ньому принесли пакунок, де було дві шовкові піжами. До пакунку був долучений лист, де великодушний фабрикант „поручає себе надалі ласкавій памяті“. Це все пояснював собі Стпанко якоюсь катастрофою, яка сталася в ночі, коли він якнайкраще спав. А може — думав Степанко — я є двійняком якогось американського міліярдера, який під впливом душевного залому забив свою стару тітку і тепер мусить скриватися? Хто це може знати? А коли справді так — навіщо придасться опір? Я один — їх багато... Найкраще мовчати і чекати, що з цього вийде.

І Степанко мовчав, коли по піжамах прислали мило до голення, ґрамофонові кружки, пилосмок, цукорки на кашель, дві червоні рожі, електричні огрівальця на ревматизм, жмачку і песика, білого пекінця. „Які ж це шляхотні люди — думав Степанко — нічого не жадають за ці прегарні і практичні дарунки! Тільки просять, щоб про них памятати...“ Зворушення гамувало йому віддих. Лежав на своїм полевім ліжку з кружками під головою, зі жмачкою на ногах, червоні рожі прикрашували узголовя, а малий песик-пекінець зївши цукорки на кашель, розложився на ледівні і натягнув на пушисту мордочку одну із шовкових піжам. За дверми лягла абсолютна тиша.

„Може я помер з нужди і тепер перебуваю в раю“ — міркував Степанко. Хотів устати, але перестрашив його пекінець. Тому заслонився пилосмоком, однак і це не багато помогло, бо пекінець зіскочив з ледівні і гострими зубками зловив стопу Степанка. Ця подія викликала гамір і господиня всунулася тихенько до кімнати. Та як вона змінилася! Від вчорашнього змия лишилася тільки поволока тілесна, бо душа — ах ця душа — замінилася в душу овечки і голубки. „Ґратулюю Вам, ґратулюю — говорила господиня, зловивши в обійми перестрашеного Степанка — я все прочувала, що Вам пощастить ще в житті“.

Боже, яке то страшне! — блиснуло в голові Степанка — ця жінка втратила розум. Щоб тільки не впала у скаженість!

— І що ж ви думаєте робити з такою масою грошей? — питалася далі, дивом змінена зі змия на голубку господиня — бо я, як тільки почула кріз радіо, що ви виграли головний льос на льотерії...

Степанко вже й не слухав. З ледівнею в руках, причіпленим до босої пяти пекінцем і червоними рожами за пазухою, почав витанцьовувати ріжні вихиляси по кімнеті

*

— Видиш ледащо — говорив цього вечора товариш Степанка, коли разом сиділи у вибагливім ресторані — ти так злостився на стрийка, що замість готівки до рук дав тобі льотерійний льос. Готівку ти б вже давно прогуляв а так як тепер, то спокійно закінчиш свою освіту, урядиш собі канцелярію, ну і мені ще позичиш кілька тисяч. Ну, напиймося. Нехай живе Льотерія!

— Нехай живе!!! — закричав зі захопленням Степанко.

Театри.

Великий Театр:

Середа 8. 6. год. 8. веч. „Сісі“.
Четвер 9. 6. год. 8. веч. „При меті“.

Театр Ріжнородностей:

Середа 8. 6. год. 8. веч. „Іван“ прем.
Четвер 9. 6. год. 8. веч. „Іван“.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:
8. 6. Сузанна.
9. 6. Ой не ходи Грицю.
10. 6. Тітка Карла.
11. 6. Нітуш.
12. 6. Синя квітка.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ГАЛИЧ:
8. 6. Орфей у пеклі.
9. 6. Лісова пісня.
10. 6. Процес Мері Деген.

ЯМНИЦЯ:
11. 6. Орленя.
12. 6. Лісова пісня.

СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії А. Барвича. Премієра.
Зі Станиславова іде театр до Богородчан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
8. 6. Пісня Бескиду.
9. 6. Гетьман Полуботок.
10. 6. Мазепа.
11. 6. Ніч під Івана Купала
12. 6. Бейтельманн.
Театр відновлює в новій постанові „Дай серцю волю“, „Мати наймичка“ і „Нещасне кохання“.

КІНА.

АПОЛЬО: „Саратога“ (Кларк Гейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентену“
БАЛТИК: „Дівчата з Новолипок“.
ВАНДА: „Варвара Радивилівна“, „30 каратів щастя“.
ГРАЖИНА: „Примхи маркізи Помпадур“, „Жіночки“.
ЕВРОПА: „Верес“ на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Після великої війни“.
КОПЕРНИК: „Інститутка“ (Д. Дарбів).
МАРУСЕНЬКА: „Без приказу“, „Під чужим прізвищем“.
МЕТРО: „Посвята“, „Несамовитий дім“.
МІРАЖ: „Камеліова дама“ з Гретою Гарбо.
МУЗА: „Почалося в поїзді“.
ПАЛЯС: „Чеснотлива Зузанна“
ПАКС: „Отруєний двір“.
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії“.
РІЯЛЬТО: „Буревій“.
РОКСІ: „Моя панна мама“ та додатки.
СВІТ: „Товариші зброї“, „Вожд червоношкірих“.
СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні“ та ревія.
ТОН: „Оборонці Ріо Гранде“, „Концертина“.
УТІХА: „Непереможний Біл“ і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором“ з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5)
„Льондон“

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 8. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Орх. музика, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Школа шпаків“, Пісеньки у вик. шк. дітей Мельовиці на Поліссі, 11.40 Симф. фрагменти з оп. Рімського Корсакова, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна Газетка в українській мові, 14.10 Українська музика в пл., 14.40 М. Карлович, музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова (мурманські пісеньки), 15.45 Господ. вістки, 16.00 Із творів П. Чайковського: **Ольга Лепкова** мецосопран, Щеглов басбаритон, форт., 16.45 Промисл і торговля як запілля воюючої армії, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт форт., і тріо, 17.40 Старий Львів: Вол. Чернявський забутий льв. поет, 17.58 Гальо — позір! 18.00 Концертовий октріо, 18.10 Авд. Черв. Хреста, 18.20 Моцарт із пл., 18.45 „Магнатське сватання“ повість П. Хойновського, 19.00 Спів. рецітал Вол. Дерева у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Гумор і пісеньки: Орх., рефреністи, форт.; у перерві: Скеч, 20.45 Веч. дневник, **21.00 Праця у пасіці перед пожитком, в українській мові виг. інж. М. Боровський,** 21.10 Шопенівський концерт, 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки.

Четвер, 9. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Музика після Шопена, 11.40 Вінс. Д' Інді: Виїмки із Симфонії на орх. і форт. оп. 25, пл., 12.03 Полуднева авд., 14.35 Волинські діти перед мікрофоном, 14.45 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Планети їх минуле й будуче, 15.30 Звукова гутірка: „Піквіків клюб“ з муз. іл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Гармоністи та радіочвірка, 16.45 Вакації родини, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. музика, пл., 17.40 „Ця третя“ Сенкевича, 17.55 Гальо-позір! 18.00 Огляд видань, 18.10 Бетовен: 15 Варіяцій і фуга на тему Героїчної Симфонії оп. 35, 18.30 Театр Уяви: „Затроєний липень“, 18.55 Арії та пісні у вик. Вит. Мишковського в супр. форт., 19.15 20.55 Актуальна гутірка, 19.25 Ах ті жінки, розр. концерт, орх., сол., у перервах два монольоги, 20.45 Веч. дневник, 21.00 Актуальність, 21.10 Пісеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост вістки та гутірка в мадярській мові, 23.15—23.55 Танц. музика з пл. (надає Варшава II).

Пятниця, 10. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Добрий день наймолодшим, „Казь в кожушком“ авд. для молодших дітей (музика), 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „С. О. С.“, 11.40 Співає К. Кульман, тенор, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На Молочній Дорозі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорами, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт у вик. симф. орх., 16.45 Де розтаборимося, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Рапортаж із життя: Із Стрийського парку, Популярні мельодії у вик. дутої орх. **17.40 Повість чи новеля, в українській мові виголосить д-р Михайло Рудницький,** 17.55 Гальо — позір! 18.00 У вогні вічних вибухів, 18.10 Форт. рецітал Ол Вельгорського, 18.45 Порт. новини, 19.00 Гроздіосо — муз. авд. на теми Ем. Кальмана, сопр., хор: у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.15 Видавничі обжинки, 20.30 Европ. югосл. концерт (трансм. з Білгороду), орх. хор, сопран, тенор, барит.; 21.45, 21.55 Спорт, 22.00 Живий концерт бажань, орх., конферансіер, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55, Скрип. рецітал Е. Моріні з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 8. червня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Веселі мельодії, 19.10 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05, 19.05 Циг. музика, 17.00 Спів, 20.15 21.00 Орх., ВІДЕНЬ 15.30 Концерт солістів, сопран, пісні в супр. лютні, 21.00 Розр. концерт, 22.30 Вечір розр. музики, орх., сол., квартет, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт., ПРАГА 18.20 Орх., 21.25 Симфонія ч. 7. ф-дур Бетовена, РАДІО-ПАРІ 20.30 Скрипковий рецітал Кулєнкампфа, 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 21.45 22.00 Розр. концерт.

Четвер, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.30 Скрипка, 20.00 Хор, БУДАПЕШТ 13.30 Циг. музика, 17.30 Форт., 20.00 21.00 „Отельо“ оп. Верді, ВІДЕНЬ 15.30 Твори на флет і клявесин у вик сол., 19.10 Воєнні пісні, 21.20 Віденсько-льондонський концерт, 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гренджа-Донський „Золотий хрещик“ песа, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.10 Концерт г-моль Сен Саенса на скр. і орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Півд.-амер. пісні, 20.30 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Люнатичка“ оп. Белліні.

Пятниця, 10. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 17.00 Що чуємо в горах, симф. поема Ліста, 20.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Симф. орх., 15.05 Два форт., 19.15 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.00 Молодь грає і співає, 19.25 20.00 21.00 „Низини“ оп. Д'Альбера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. величина, 15.15 Дитячі пісні, 22.30 Соната ц-дур на скр. і форт. Баха, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Вол. Бірчак: Народні забобони, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Легка й танц. музика, 21.00, 22.00 „Ля сіньоріна Джен“ оп. Панантіа, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.35 Квартет, 18.20 Орх., 20.30, 21.00 Европейський концерт із Югославії, РАДІО ПАРІ 20.15 Скрипка, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Гістоар д'ен Мерль Блян“ драма на осн. Мюссе, РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.45, 22.00 Віол.

Радіокутик.

РАДІОСЛУХАЧІ В БОРОТЬБІ З РАДІОВИМ ЗАКОЛОТОМ.

Нещастям всіх радіослухачів у місті є різного роду розладдя при відборі радіових авдицій. Переважно повстають вони через різні прилади заінстальовані недалеко приймача. Новітня радіотехніка виповіла рішучу боротьбу цим шкідникам чистоти радіового відбору. Цілий ряд винаходів дозволяє боротися з цим лихом. Цілий ряд поважніших урядів уже видав спеціяльні приписи, наказуючи власникам забезпечити прерізного роду мотори та тому подібні інструменти, які є джерелом заколотів. До боротьби з заколотом ставлять самі радіослухачі та закликають всіх охочих до співпраці в цьому напрямі. Радіорозсильня Польського Радія у Лодзі на радіовій виставі, заденонструвала широким верствам громадянства засоби до боротьби зі заколотом. Тепер до цієї боротьби прилучується Клюб Приятелів Радіоаматорів, який під проводом радіорозсильні у Лодзі організує протизаколотний курс.

РОЗТОРОПНИЙ СПІКЕР.

Недавно до студії одної з французьких радіорозсилень прийшов прелєгент разом зі своїм псом, якого чомусь не помітили при вході. Коли спікер мав заповісти слухачам авдицію, нагло пес почав дуже голосно гавкати. Зразу спікер та прелєгент сильно збентежилися, та спікер дуже скоро опанувався та з цілим спокоєм заповів: „Прошу панства, пес професора X саме тепер повідомив вас, що його пан прибув до студії“. Таким чином ситуація була врятована.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 7. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·30 зол.
1кг. масла експорт. за зачет.	2·30 зол.
молоко	16—17 сот.
яйця копа	3·40 зол.

Тенденція на всі артикули сильна.

Опов'стка.

† За спокій душ бл. п. д-ра Ярослава Купчаковського і д-ра Стефана Федака директорів Товариства „Дністер“ відправить у суботу, 11. червня п. р. в год. 8-ій рано в Успенській церкві Богослуження з панахидою, на яке запрошує Дирекція „Дністра“. 1252

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 3 і піврічною практикою шукає патрона. Зголошення під „Характер“. 1245 2-2

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ на Собіщині 7, на поверсі 2 вел. кімнати соняшні, великий тарас, вел. передпокій, кухня, лазничка і т. д. від 1. липня або скорше до винайму. 1229 ?-3

ПОМЕШКАННЯ з кімнати з кухнею, комфорт, у партері, вул. Длугоша 35 негайно до винайму. Інформації тел. 265-87 1249 1-3

ПАНСІОНИ

ДОРА! Пансіон „Малина“ давніше „Олена“ в найгарнішім і догіднім положенню поручає соняшні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 2-10

РІЖНІ

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брама Андріольного. С. Дуб. 1162 4-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, нирхові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 62-100

МАШИНОПЕРЕПИСУВАННЯ друкування на цикльостилю, дешево, поправно — Іванишин, Городецька 23, телеф. 246-53. 1212 2-2

ГАЛЯНТЕРІЯ, кравецьке приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Бал-ка 10. 1016 ...

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайлічно у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 ...

ДЛЯ ПАНЬ! 400 залишених найкращих плащів і костюмів весняних, продаємо тепер по оказійних цінах. **MAISON POSAMENT.** Львів, Академічна 2. 1201 ...

СЕКРЕТ доброї направи годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Великі оригінальні частини має тільки мистець годинникарства Гутман, Сикстуська чотирнацять. 1108 ...

СІТКОВІ СОРОЧКИ, мужеські, здорові і приємні в ношенні в ріжних гарних колірах 4.90, піжами із шовкової тканини модні 9.50 — 10.80 — 11.80 12.80. Фабрика білля „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. 1206 ...

КАФЛЯРСЬКА КООПЕРАТИВА „КЕРАМІКА“ виконує всякі кафлярські роботи по цінах конкуренційних, солідно і на час. Зголошення приймає щоденно від год. 7-ої рано до год. 19-ої вечором на вул. Шептицьких ч. 16 А. Телефон 296-19. 1201 ...

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕЙШНЕР, Легіонів 37. 1182 ...

ОГОЛОШЕННЯ.



МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. ...
948

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 273-...
виконує всякі перевози до міст і місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною ... обслугою — дають гарантію найкращої доставки.
806

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто з фабрики
Львів, Сикстуська 18 ...
тел. 116-86.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні ... ного певного і нешкідливого
пудру „CSAVE“ 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
Львів, вул. Сикстуська ...
Філія Коперника 3 ...
Філія: вул. Галицька ...

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ...